

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1882. Andra Kammaren. N:o 48.

Torsdagen den 4 Maj.

Kl. 7 e. m.

§ 1.

Fortsattes föredragningen af Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 10, angående tullbevillningen.

Punkterna 28—30.

Med afslag å Herr Boströms motion i förevarande delar, godkände Kammaren hvad Kongl. Maj:t i samma ämnen föreslagit.

Punkten 31.

Rubriken *Oljor* i det af Kongl. Maj:t framlagda tulltaxeförslaget lydde sålunda:

*Angående
tullen å
Oljor.*

Oljor:

feta, icke flygtiga:

kroton-; hänföres till Apoteksvaror.

andra slag:

på fat, större eller mindre..... 1 kilogram 5 öre.

på andra kärl, kärlens vikt inberäknad 1 kilogram 5 öre.

kokade; tullbehandlas såsom Fernissa.

flygtiga, vegetabiliska:

konjak-, rum- och arrak-essenser; se Aetherarter.

ej specificerade, flaskornas vikt inbegripen 1 kilogram 1 krona.

fossila eller mineraloljor samt genom torr destillation framställda:

nativa eller råa, af jord- eller brännhartser m. m. förorenade, af mörkbrun till svartbrun färg.....

fria.

Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)

Oljor:

genom rektificering renade, färglösa
eller af gul till gulbrun färg, rekti-
ficerad stenkolsolja eller fotogen,
rektificerad jordolja, nafta, petro-
leum eller bergolja, solarolja, pa-
raffinolja med flera till lyse an-
vändbara vätskor 1 kilogram 5 öre.

Anm. S. k. belysningsvätska, sammansatt af
flygtig olja och sprit, förtullas lika med de
genom rektificering renade, flygtiga, fossila
eller mineral- och genom torr destillation
framställda oljor.

Utskottet hade hemställt, att samma rubrik måtte erhålla följande lydelse:

Oljor:

feta, icke flygtiga:

kroton-; hänföres till Apoteksvaror.

lin-, rof- och raps- 1 kilogram 7 öre.

andra slag:

på fat, större eller mindre 1 kilogram 2 öre.

på andra kärl, kärlens vikt inberäknad 1 kilogram 5 öre.

kokade; tullbehandlas såsom Fernissa.

flygtiga, vegetabiliska:

konjak-, rum- och arrakessenser; se
Ætherarter.

ej specificerade, flaskornas vikt inbe-
gripen 1 kilogram 1 krona.

fossila eller mineraloljor samt genom torr
destillation framställda:

nativa eller råa, af jord- eller bränn-
hartser m. m. förorenade, af mörk-
brun till svartbrun färg fria,

genom rektificering renade, färglösa
eller af gul till gulbrun färg, rekti-
ficerad stenkolsolja eller fotogen,
rektificerad jordolja, nafta, petro-
leum eller bergolja, solarolja, para-
ffinolja med flera till lyse använd-
bara vätskor 1 kilogram 2 öre.

Anm. Så kallad belysningsvätska, sammansatt
af flygtig olja och sprit, förtullas lika med
de genom rektificering renade, flygtiga,
fossila eller mineral- och genom torr de-
stillation framställda oljor.

Sedan uppläsning skett af denna hemställan, mot hvilken dels Herrar *Lönegren*, Friherre *Fock*, *Kockum* och *Fogelin*, dels Herrar *Johansson* och *C. A. Jönsson*, dels ock Herr *Björnstjerna* inom Utskottet reserverat sig, lemnades ordet till

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

Herr Ola Månsson, som anförde: I afseende å denna punkt borde, efter mitt förmenande, alla vara frihandlare, åtminstone i hvad angår lysolja, fotogen och gasolja, hvilka artiklar äro behöfliga i hvarje hushåll och således äfven i den fattiges. Om vi derföre verkligen vilja förminska förbrukningskostnaderna af dessa artiklar för såväl de fattige som äfven andra samhällsklasser, så böra vi lemna nämnda artiklar alldeles tullfria, och då Kammarens flertal i föregående punkter af detta betänkande visat sin liberalitet med förminskade tullar, och att skydd för landets egna näringar af dem anses för obehöfligt, så kan jag i denna punkt ej se annat än att den delen, som rör renade lysoljor, bör göras tullfri, och hvarpå jag hos Herr Talmannen anhåller om proposition.

Herr Lönegren: Herr Talman: Mine Herrar! I de reservationer, som jag vid behandlingen af oljetullen afgifvit dels inom tullkomitén och dels inom Bevillnings-Utskottet, yrkade jag på lika tull för alla oljor både feta och flygtiga, vegetabiliska och rektificerade mineraloljor, och jag gjorde detta dels af praktiska skäl, för att underlätta en lika tullbehandling öfverallt och förekomma tvister angående tullsatsen, dels ock för att bibehålla statsverket vid den inkomst, som det för närvarande kan påräkna af oljetullen. Jag vet ganska väl, att åtskilliga anmärkningar mot mitt förslag kunna göras. Sålunda kan man invända, att förslaget innebär en förhöjning i tullen på bom- eller olivolja, som är ett ganska viktigt beredningsämne för industrien, och för mig är detta ett mycket talande skäl, men jag anser de af mig omnämnda vara ännu viktigare, hvartill kommer att värdet på denna olja är betydligt högre än värdet på alla öfriga feta oljor med samma användning, att den tull, som nu utgår på denna vara, icke uppgår till mer än 2 å 3 procent af värdet; samt att förslaget jemväl innebär en tullnedsättning till förmån för industrien deruti, att tullen för de icke specificerade oljorna blifvit nedsatt från 7 till 5 öre per kilogram. Man har äfven anmärkt, att förslaget innebär en nedsättning i tullen för lin-, rof- och rapsolja, hvilka ännu, fast i mindre skala än förr, äro föremål för inhemsk tillverkning, och äfven detta skäl är för mig ömmande. Men jag låter äfven i detta fall mina betänkligheter fara. Den för dessa oljor föreslagna tullsatsen, 5 öre per kilogram, utgör nemligen omkring tio procent af värdet, och är det efter min åsigt hättre för oljeslagerierna att hafva visshet om, att den tull, som är åsatt dessa oljeslag, verkligen kommer att utgå, hvilket man kan befara icke skulle inträffa, om det blefve en så stor skilnad i tullen på feta vegetabiliska oljor, som i utskotts-betänkandet föreslås. Blandningar af oljor med samma användning skola derigenom framkallas och föranleda svårigheter och tvister, som det borde vara angeläget att förekomma.

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

Hvad lysoljorna beträffar, så bör den föreslagna tullen å dessa betraktas helt och hållet såsom en finansfråga; förslaget innebär ej någon förhöjning i tullen, utan blott ett kvarvarande vid det gamla. Denna artikel lämpar sig efter min uppfattning mycket väl för en finanstill, ty litet hvar måste vi erkänna, att förbrukningen af dessa oljor drabbar i större grad de mera bemedlade än de fattiga hemmen. I utlandet äro dessa oljor också i allmänhet högt beskattade. För tulltaxans tillämpning är det af vigt, att dessa oljor beläggas med samma tull som de feta oljorna, enär blandningar af feta vegetabiliska och mineraloljor numera ofta införas för industriens behof, och det vid tullbehandlingen af dylika oljor är mycket svårt, om ens möjligt, att få med tillförlitlighet afgjort till hvilken rubrik de böra hänföras. Jag vill emellertid ej upptaga Kammarrens tid med att längre orda om denna sak, men på de skäl jag nu och i min reservation anført yrkar jag bifall till Kongl. Maj:ts förslag.

Friherre Fock: I den reservation, som Herr Lönegren afgifvit vid Utskottets betänkande i denna punkt, har äfven jag förenat mig; och jag kunde således nära nog inskränka mig till att instämma i det yttrande han nu afgifvit.

Jag erkänner villigt, att dessa lysoljor äro en mycket allmän förbrukningsartikel, och att det derföre är en ganska behjertansvärd sak att för dem bestämma låga tullsats; men å andra sidan är tullen på dessa oljor en ren finanstill, och man kan om dem tala på samma sätt som om socker, kaffe och åtskilliga andra artiklar, som äro föremål för den stora allmänhetens förbrukning. Hvad Herr Lönegren påpekat beträffande svårigheterna vid förtullningen har äfven inom Utskottet blifvit erkändt. För min del vill jag tillägga ett annat skäl för bifall till Kongl. Maj:ts förslag, och det är, att jag verkligen befarar, att vi få vara litet försigtiga vid nedsättandet af statsinkomsterna, i synnerhet då den nedsättning, som här skulle uppkomma, visar sig utgöra nära en half million kronor. Nu är det visserligen sant, att t. ex. tullmedlen under innevarande år stigit till betydlig höjd, jemförda med föregående års, men vi få icke förgäta, att detta år varit särdeles gynnsamt för införseln, då en del hamnar varit öppna hela året, och de, som ej varit öppna, blifvit det långt tidigare än under vanliga förhållanden. Det synes då vara ganska klart, att tullmedlen ökats. Deremot har inkomsten af en annan stor kassaartikel, nemligen af bränvistillverkningen, under det sista tillverkningsåret visat ett resultat, som med omkring 3,000,000 kronor understiger näst föregående tillverkningsårs. Det är ej alldeles utan, att man litet får taga sådana omständigheter i betraktande, och det är derföre jag, förenande mig med Herr Lönegren, anhåller om bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Herr Olof Jonsson: När Bevillnings-Utskottet gick igenom tulltaxan, var det ett snart sagdt stående spörsmål, hvarest och på hvad sätt man skulle kunna företaga tullnedsättningar på artiklar, som af den stora allmänheten förbrukades, och detta egentligen af det skälet,

att, då vi genom franska handelstraktaten sänkt tullen på varor, som förbrukas af den förmögnare befolkningen, fordrade äfven rättvisan att sänka tullsatserna på sådana artiklar, der nedsättningar komma den fattigare befolkningen till godo. Vi hade då åtskilliga s. k. kassaartiklar att välja på, främst kaffe, socker och dessa oljor. Jag och flere med mig stannade vid oljorna såsom den lämpligaste artikeln. Socker och kaffe skulle kanske gifvit en proportionsvis större sänkning för den fattigare befolkningen, men oljorna hafva det med sig, att de äro nyttiga artiklar, hvilket icke alltid kan sägas om kaffe och socker. En större förbrukning af oljor kan förminska vedförbrukningen och derigenom spara våra skogar för andra ändamål, som kunna betinga en större inkomst. Detta var skälet, hvarför man vände sig till denna rubrik, och jag tror, att, om man fäster sig vid detta skäl eller det rättvisa uti att göra en tullnedsättning, som kommer den fattigare befolkningen till godo, inga invändningar kunna med fog göras mot Utskottets förslag i denna punkt, för såvidt man icke är öfvertygad om, att statsinkomsterna blifva otillräckliga. Jag tror dock för min del icke, att statsinkomsterna komma att understiga det belopp, som beräknats. Ty vi skola komma ihåg, att, enligt Kongl. Maj:ts proposition om statsregleringen, bankens nettobehållning beräknats till omkring 1,200,000 kronor, men uppgått till 1,600,000 kronor, således omkring 400,000 kronor till favör för statsverket. Visserligen kan det hända, att bränvinsskatten kommer att blifva mindre än man beräknat, men i stället tror jag, att tullinkomsterna snarare skola öfverstiga än understiga hvad man beräknat, och till stöd härför vågar jag åberopa ett sakförhållande. Försäljningen af våra trävaror i år tror jag, lågt räknadt, komma att inbringa 20 millioner större inkomst än i fjor, och om än skörden 1881 var dålig, synes således en mindre köpkraft hos landets befolkning i dess helhet icke vara att frukta. Jag hyser således inga betänkligheter för att ej statsinkomsterna skola komma att uppgå till beräknadt belopp.

Man har erinrat om de praktiska svårigheterna att skilja mellan de olika slagen af oljor, men tullsatserna äro ju i detta fall, med högst obetydliga undantag, desamma som förut, hvarför detta ej kan vara något att fästa synnerligt afseende vid. Tulltjenstemännen skola nog komma att reda sig härmed nu som förut, hvilket också var generaltulldirektörens åsigt, som väl bör ega sakkännedom.

På alla dessa skäl vågar jag yrka bifall till Utskottets förslag. Skulle mot förmodan Kammaren komma att i stället gå in på Kongl. Maj:ts proposition, kommer jag för min del att yrka andra tullnedsättningar vid 48:de punkten, och kanske då vinsten af de höjda tullsatserna icke blir stor.

Herr P. Persson i Isie: Många vackra ord ha i denna Kammare blifvit uttalade till förmån för våra arbetare, men jag ber om ursäkt om jag tillåter mig göra en liten parallel mellan behandlingen af denna fråga och den i går om tullen på malen spanmål. De, som ifrade för denna senare tullsats, sade sig önska skydd än för jordbrukare och än för qvarnegare, men slutligen upplystes af motionären på elfsborgsbänken,

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

att syftet med hans motion hufvudsakligen var det att genom högre taxering å qvarnegarnes inkomster sålunda äfven skaffa inkomst åt stat och kommun. På det viset reducerar sig ju frågan till en ren skattefråga, och så är det äfven med den nu föreliggande. De, som säga sig vara vänner till arbetarne och åtminstone låtsa sig göra allt möjligt för att skydda arbetarne, för att de må kunna motstå konkurrensen från utlandet, pläga alltid framhålla de besvärligheter arbetarne och handtverkarne hafva att utstå, såsom att stenkolen äro för dyra och att dagarne äro så korta en lång tid af året etc. Tydligt är också, att handtverkarne få begagna sig äfven af natten, och att de då behöfva billig upplysningsmateriel för att kunna se. Jag vet då icke, hvad som skulle hindra att göra dessa lysoljor alldeles tullfria; ty ingen kan väl rimligtvis begära, att de skola stå och arbeta vid en talgdank. Således, om icke hos protektionisterna den tanken ligger till grund att sålunda anskaffa skatter till stat och kommun, kan jag icke inse, hvarför man skall lägga tull på lysoljor, som icke behöfva något skydd.

I sammanhang härmed skall jag tillåta mig att påvisa ännu en sak, som vid frågan om tull på malen spanmål, hvilken var före i går, icke beaktades. Der var då ingen, som framhöll, att en kroppsarbetare är i behof af mera föda än en icke kroppsarbetare; och då kroppsarbetaren konsumerar företrädesvis vegetabilisk föda, och af denna mest i form af bröd, skulle tullen på spanmål blifva en större orättvisa för honom än för andra, och hvad tullen på lysoljor beträffar, anser jag, att en större orättvisa i skatteväg rimligtvis icke finnes. Många hafva framhållit, att de personliga skatterna äro orättvisa. Detta erkännes i teorien, men man har ansett, därför att de utgjorde en gammal skatt, som gick till en så stor summa, som bortåt 600,000 kronor, det kunde vara farligt att taga bort den, när man icke visste, på hvad sätt den skulle ersättas, och då den var behöflig för staten. Här återigen är det fråga om att skaffa ett kapital till statens kassa, hvaraf den icke har behof. Jag tror i sanning, att det icke behöfves ordas så mycket om detta; reflexionerna göra sig sjelfva. Jag yrkar således, att dessa lysoljor må fritt få införas.

Herr J. Johansson i Bergsäng: Då jag för min del inom Utskottet till en början ville omfatta det förslag, Utskottet här framställt, var det till en viss grad under påverkan af hvad min granne i Bevillnings-Utskottet, Herr Olof Jonsson, nyss anført. Det förklarades nemligen, att vi till följd af franska handelstraktatens antagande borde söka bereda en tullnedsättning vid någon af de förnämsta kassa-artiklarna, som voro föremål för den dagliga förbrukningen. Jag tror likväl, att endast en half sanning ligger uti hvad samme talare hade att omnämna i afseende på detta förhållande. Det har nemligen under öfverläggningarna i Utskottet och ännu mer af hvad som sedan passerat allt mer och mer klart framgått för mig, att då mau med allt gewalt sträfvat att få tullsatser på mjöl och gryn, är det just de herrar, som påyrkat dessa tullsatser på lifsförnödenheter, som å andra sidan sökt vinna en motvigt härför i låg tull på oljor, ehuru den nuvarande tullbeskattningen af dessa oljor är en börda, som af de fat-

tigare klasserna lättare kan bäras, än en beskattning på lifsmedel. Den, som inom Utskottet varmast förde talan för Utskottets förslag, visade ock, att den lindring, som genom den nu föreslagna tullnedsättningen skulle komma de fattigare till del, icke gick till mer än omkring 30 öre per hushåll, d. v. s. att lysoljekonsumtionen i en vanlig arbetarefamilj skulle af den här föreslagna tullnedsättningen icke hafva större vinst än 30 eller 40 öre om året. Äfven om jag medger, att den kunde gå till 50 eller 60 öre, föreställer jag mig dock, att detta är en försvinnande småsak mot de tullsats, som voro föreslagna på mjöl och gryn m. fl. dylika varor och från hvilka Kam-maren lyckligen befriat oss. Ty den ifrågasatta mjöltullen utgjorde $8\frac{1}{2}$ öre per lispund, hvilket motsvarar, enligt hvad förut yttrats, en krona per tunna spanmål, och, om denna tullsats kommit till stånd, skulle den hafva varit långt mera tryckande än den tullnedsättning, man nu söker vinna. Efter att hafva kommit under fund med dessa förhållanden, trodde jag mig handla rättast deruti att jag omfattade ett annat förslag, hvarmed jag kunde visa, att jag icke var obenägen för en tullnedsättning äfven i detta hänseende; och då de praktiska skäl, som på andra sidan blifvit anförda för en gemensam tullsats på alla oljor, synas mig hafva ett särdeles godt stöd af hittills vunnin erfarenhet, så skulle jag gerna vilja vara med om att sätta denna tull-sats till 4 öre per kilogram. Den minskning i inkomster, som skulle tillskyndas staten genom denna tullnedsättning, skulle i sådant fall icke gå till mer än omkring 120,000 kronor, under det att ett bifall till Utskottets förslag skulle medföra en minskning i statens inkomster af 475,000 à 480,000 kronor. Men då jag tror, att den tullsatsiffra, jag tagit mig friheten framställa, icke skall vinna tillräckligt gehör inom denna Kammare, och då jag är nästan viss om att striden nu kommer att stå mellan bifall till Utskottets eller till Kongl. Maj:ts förslag, vill jag, på samma gång jag villigt erkänner, att frågan väl skulle kunna tåla vid en noggrannare utredning, förklara, att, om man tilltror sig att kunna minska statens inkomster med ett så betydligt belopp, som en nedsättning i oljetullen skulle medföra, jag för min del icke, under denna förutsättning, skulle vilja sätta mig deremot.

Af hela detta betänkande framgår för öfrigt tydligt, att jag, i hvad på mig ankommit, sökt bereda de fattigare klasserna all möjlig lindring i tullen å de varor, hvaraf de för sin existens äro i behof. Men då jag emellertid icke är viss på, att statsverket för närvarande tål att beröfvas en så betydlig inkomst som lysoljetullen utgör, nödgas jag med fäst afseende äfven på min ställning såsom ledamot i den komité, hvilken, såsom jag hoppas, instundande sommar skall kunna framlägga förslag om ett på billiga och rättvisa grunder bygdtt skattesystem, med frånträdande af det förslag jag framställt i min reservation, nu anhålla om bifall till Kongl. Maj:ts förslag i den föredragna punkten.

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet Thempander: Mot den ändring i den Kongl. propositionen, som Utskottet

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)

föreslagit, ber jag att få göra några erinringar. Det måste alltid vara en uppgift för lagstiftaren att söka åstadkomma en så vidt möjligt likformig tillämpning af den lag, som stiftas, och en tillämpning, som motsvarar det ändamål, man vid lagens stiftande för sig uppställt. I fråga om tullagstiftningen måste det derföre ock tillses, att icke i tulltaxan införas några bestämmelser af den beskaffenhet, att de i följd af svårigheter vid deras tillämpning icke medgifva en korrekt och likformig efterlefnad af taxan. Detta är emellertid något, som hittills ej blifvit nog uppmärksammat i fråga om tullen på oljor. Man kan icke förvandla tullförvaltningarne till kemiska laboratorier; man kan icke hos de personer, som skola handhafva tulluppbörden, fordra de insigter, som krävas för lösandet af frågor, till hvilka eljest vetenskapsmannens alla insigter erfordras. Vi hafva i vår tullagstiftning hittills upptagit och specificerat en mängd olika slag af oljor och belagt dem med olika tullsatsar, nemligen 2, 5 och 7 öre. Till den svårighet, som i och för sig uppstår i följd deraf, att olika slag af oljor finnas i handeln, sluter sig ytterligare den svårighet, som uppkommer derigenom, att dessa olika slag förekomma i en mängd blandningar, hvilket naturligtvis måste göra svårigheten med deras särskiljande ännu större. I följd häraf har tullkomitén med rätta fäst uppmärksamheten på önskvärdheten af att få en enda gemensam tullsats för alla de olika slagen af oljor, men tullkomitén har dock vid tillämpningen af denna grundsats icke tagit steget fullt ut. Bland de olika slag af oljor, som i tulltaxan upptagas, finnas nemligen tre slag af oljor, nemligen lin-, rof- och rapsolja, som äro föremål för inhemsk tillverkning. Dessa oljor hafva hittills dragit en tullsats af 7 öre; och då nu tullkomitén i sitt förslag, hvilket vunnit understöd af Bevillnings-Utskottet, ansett den allmänna oljetullen böra sättas så lågt som till 2 öre, så har tullkomitén i likhet med Bevillnings-Utskottet icke ansett lämpligt — och deruti ger jag dessa myndigheter fullkomligt rätt — att minska det tullskydd, som tillförsäkrats våra inhemska oljeslagerier från 7 till 2 öre. Derför har Utskottet bibehållit den gamla tullsatsen å lin-, rof- och rapsolja, under det att å alla öfriga oljor föreslagits en tull af 2 öre. En ledamot af tullkomitén, hvars framstående tekniska insigter i hithörande ämnen torde vara Kammarens ledamöter mer än väl bekanta, har, såväl med stöd af sin egen erfarenhet som under åberopande af en framstående teknisk auktoritet i utlandet, i en afgifven reservation ansett, att lika stor svårighet, som är förbunden med särskiljandet af öfriga slag af oljor, äfven eger rum, då frågan gäller ett särskiljande af de slag af oljor, hvilka utgöra föremål för inhemsk tillverkning här i landet. Nu vill jag visserligen medgifva, att, om det gäller att skilja dessa slag af oljor, lin-, rof- och rapsolja, i *rent* tillstånd från andra oljor, så möter detta just icke någon större svårighet, men det torde vara väl känt och är af den ledamot i tullkomitén, på hvilken jag nyss syftade, påpekadt, att dessa oljor, i synnerhet linoljan, i handeln ofta förekommer i blandningar i synnerhet med hampolja, hvilka blandningar för vissa ändamål ega ganska vidsträckt användning, och dessa blandningar erbjuda

enahanda svårigheter vid deras skiljande från öfriga slag af oljor, som jag förut omtalat. Kongl. Maj:t har med anledning häraf, anslutande sig till den mening, som af den nämnde ledamoten i tullkomitén, jemte en annan, som jemväl är ledamot af denna Kammare, blifvit uttalad, ansett en gemensam tullsats böra stadgas för *alla* slag af oljor, och denna tullsats har föreslagits till 5 öre per kilogram. Nu förhåller det sig så, att genom bestämmande af en sådan gemensam tullsats af 5 öre för alla slag af oljor, komma de oljor, som hitills haft en tull af 7 öre, att få denna nedsatt till 5 öre, och deribland förekomma just de slag af oljor, som äro föremål för inhemsk tillverkning. Jag ber emellertid Kammaren vara förvissad, att någon betänklighet för de inhemska oljeslageriernas bestånd icke är förenad med en sådan nedsättning. Det har också icke från någon sida ifrågasatts, att icke de inhemska oljeslagerierna skulle bära sig lika bra äfven efter en nedsättning från 7 till 5 öre på lin-, rof- och rapsolja. Öfriga slag af oljor draga i allmänhet för närvarande en tull af 5 öre, och det Kongl. förslaget, hvori föreslås en generell tullsats af 5 öre, innebär således icke något annat än bibehållandet af den gamla tullsatsen på de flesta slag af oljor. Ett enda undantag finnes dock, och det är bomolja; detta slag af olja är för närvarande underkastadt en tull af 2 öre. Med tillkomsten af denna tullsats förhåller det sig så, att då förra franska handelstraktaten ingicks år 1865, så kom den att upptagas bland de artiklar, som voro föremål för traktatens bestämmelser. Jag kan icke förklara af hvilken anledning denna olja kom att intagas i traktaten, ty bomolja är icke någon artikel, som i afsevärd mån intresserar Frankrike såsom exportartikel. Den blef emellertid upptagen i förra franska traktaten med en tullsats af 2 öre per kilo. Den af innevarande Riksdag godkända nya franska handelstraktaten innehåller icke någon bestämmelse om bomolja. Nu innebär Kongl. Maj:ts förslag, att med afseende å artikeln bomolja endast skulle vidtagas den förändring, att denna tullsats af 2 öre skulle återföras till den tullsats, som före 1865 var gällande för bomolja, eller 5 öre per kilo. Förhöjningen kan visserligen anses ganska betydlig, men jag ber i detta hänseende få erinna om, att bomoljan är den dyraste af alla de oljor, som här äro i fråga; den har vida högre varuvärde än de oljor, som i allmänhet drabbas af 5 öres tull, och ett erkännande häraf ligger också i det förhållandet, att i främmande länder bomoljan ofta är belagd med högre tullsats än här är i fråga och t. ex. i Norge drager högre tull än öfriga feta oljor. Det bör således i detta hänseende icke möta någon betänklighet att godkänna den af Kongl. Maj:t föreslagna generella tullsatsen af 5 öre.

Detta är, om jag så får säga, de tekniska skäl, som tala för antagande af Kongl. Maj:ts förslag. Det finnes emellertid ett annat och vida viktigare skäl, till hvilket i min tanke en synnerlig hänsyn måste tagas vid afgörande af föreliggande fråga, nemligen den finansiella sidan af saken. Såsom herrarne funnit af en föreliggande betänkande vidfogad reservation, uppgifves deri, att den nedsättning å tullsatsen för oljor, som Utskottet här föreslagit, beräknad efter 1880 års införsel,

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)

belöper sig till omkring 475,000 kronor, således nära $\frac{1}{3}$ million. Detta vill med andra ord säga, att Utskottets förslag innebär en förminskning i statsinkomsterna med bortåt en half million kronor per år. Riksdagen har redan godkänt den med Frankrike afslutade handels- och sjöfartstraktaten. Bevillnings-Utskottet har räknat ut, att den nedsättning i statsverkets inkomster, som blir en följd af denna traktats antagande, skulle belöpa sig till cirka 179,000 kronor. Jag tog mig friheten att, då franska handelstraktaten behandlades i Kammaren, fästa uppmärksamheten derpå, att man icke behöfver för framtiden frukta, att de tullnedsättningar, som bestämdes i franska traktaten, skulle föranleda någon minskning af tullverkets inkomster. Jag vidhåller fortfarande denna uppfattning, såvidt fråga är om den tidrymd, som icke är allra närmast den närvarande. Det är nemligen alldeles gifvet, att en tullnedsättning icke kan ögonblickligen och omedelbart i och med dess trädande i kraft framkalla den ökade import, som den framdeles otvifvelaktigt kommer att medföra. Då vi emellertid nu endast hafva att göra med den närmaste framtiden, kan det möjligen hända, att de tullnedsättningar, den franska handelstraktaten medför, verkligen komma att minska tullverkets inkomster under det år, med hvars inkomst- och utgiftsreglering vi nu äro sysselsatta. Denna minskning är, såsom jag nämnt, beräknad till 179,000 kronor. Denna Kammar har nu derjemte bifallit Kongl. Maj:ts proposition om afskaffande af registreringsafgifterna på gryn, bönor och malep spanmål. Dessa inregistreringsafgifter hafva i fjor uppgått till ett belopp af ungefär 255,000 kronor. Dertill kommer, att denna Kammar likaledes afskaffat majstullen, som i fjor dock uppgick till ett mindre afsevärdt belopp. Sammanläggas nu de tullnedsättningar, som blifva en följd af inregistreringsafgifternas afskaffande och franska traktatens antagande, kommer man till en siffra, som åtminstone närmar sig en half million. Denna halfva million har visserligen af Kongl. Maj:t tagits i betraktande vid det förslag till tullmedlens beräkande, som af Kongl. Maj:t vid innevarande riksdags början framlades. Tullmedlen äro, såsom herrarne hafva sig bekant, af Kongl. Maj:t beräknade till 27 millioner kronor, och jag hyser icke den minsta farhåga för, att icke denna inkomst verkligen kommer att inflyta under nästkommande år äfven efter de nu af Riksdagen beslutade tullnedsättningarne. Jag vågar till och med säga, att, äfven om denna Kammar skulle gå ytterligare ett steg längre och nedsätta tullen på oljor och således minska tullinkomsterna med ytterligare en half million, jag ändock är förvissad att Kongl. Maj:ts beräkning i afseende på tullinkomsterna skall fullkomligt hålla streck. Men jag ber få fästa Kammarens uppmärksamhet derpå, att förhållanden hafva inträdt, som mana till en viss varsamhet i fråga om andra tullnedsättningar än regeringen föreslagit. Det kan för Riksdagen blifva ganska tänkvärdt, huruvida icke en förhöjning af Kongl. Maj:ts förslag i afseende på beräkningen af tullmedlen blir af behofvet påkallad. Anledning har nemligen förekommit, att en annan skatteälla icke kommer att lemna den inkomst, som Kongl. Maj:t vid årets början, med stöd af då kända förhållanden, ansåg sig kunna beräkna. Jag syftar på bränvinstillverkningsafgiften. Denna

skattetitel är i Kongl. Maj:ts proposition beräknad efter en tillverkning af 14 millioner kannor. Ser man nu på förhållandena under sistlidna år, hvilka naturligtvis voro kända, då Kongl. Maj:ts proposition afgafs, finner man, att under nämnda år tillverkningen uppgick till ungefär 14 millioner kannor, efter afräkning af den quantitet, som under året exporterats. Ett annat förhållande har inträffat under innevarande år. Under tiden från den 1 Januari till den 15 April har tillverkningen af bränvin med icke mindre än något öfver 2 millioner kannor understigit det kannetal, som tillverkades under motsvarande period förlidet år. Detta i förening med de meddelanden, som från skilda håll lemnats om en minskad omsättning af denna vara, häntyder naturligtvis på det glädjande förhållande, att en minskning i förbrukningen af bränvin i vårt land inträdt. Men detta innebär tillika enligt min tanke ett oafvisligt *gif akt* i fråga om beräkningen af bränvinstillverkningsafgiften bland statsverkets inkomster. Det är ock med hänsyn härtill som jag, utan att vilja på något sätt gå Bevillnings-Utskottet i förväg vid uppgörandet af dessa beräkningar, likväl tror att det af mig antydda, redan nu kända förhållande rörande innevarande års bränvinstillverkning bör mana att i fråga om bränvinstillverkningsafgiften icke ställa beräkningen så högt, som i den Kongl. propositionen blifvit ifrågasatt. Vid sådant förhållande lärer det, för att bringa statens inkomster och utgifter i jemvigt, vara den enklaste och närmast till hands liggande utvägen att något jemka på den beräkning, som blifvit af Kongl. Maj:t föreslagen beträffande tullmedlen. En sådan jemkning kan, såsom jag redan antydt, allt för väl verkställas, och för min del är jag fullkomligt öfvertygad att, äfven om beräkningen af dessa tullmedel höjes med ett kanske icke så obetydligt belopp, beräkningen i allt fall skall visa sig tillförlitlig, derest icke Kammaren betager sig tillfället att göra en dylik förhöjning genom att nu frånhända statsverket den inkomst, som hittills upphemtats af oljetullen. Det är ur denna synpunkt jag anser det ganska betänkligt att för närvarande vidtaga den åtgärd, Utskottet här föreslagit.

Med hvad jag nu anfört vill jag naturligtvis icke i någon mån hafva bestridt giltigheten af de skäl, som af Bevillnings-Utskottet blifvit anförda till stöd för den ifrågasatta nedsättningen af oljetullen. Jag vill lika litet bestrida, hvarken att dessa oljor äro viktiga konsumtionsartiklar för den stora allmänheten, eller att de utgöra ett viktigt beredningsämne för åtskilliga industrigrenar, men jag ber dock i det afseendet få erinra, att enligt den utredning, tullkomitén meddelat rörande medelförbrukningen af våra förnämsta kassaartiklar, ställer sig för hvarje individ per år förhållandet sålunda, att under det hvarje individ i Sverige förbrukar af socker nära femton skålp. och af kaffe omkring $5\frac{1}{2}$ skålp., så förbrukas af mineraloljor, som företrädesvis användas till lysoljor, hvarom här är fråga, endast $1\frac{1}{2}$ kanna af hvarje individ. För att lemna Kammarens ledamöter tillfälle att lättare bedöma, huru dessa quantiteter verka i beskattningshänseende, ber jag få säga, att dessa af mig nu nämnda quantiteter representera i skattesiffror för år, i fråga om sockret, ungefär 2 kronor 20 öre per individ, i fråga om kaffe emellan 70 och 80 öre per individ,

Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)

Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)

men i fråga om lysoljor blott omkring 15 öre per individ. Det framgår häraf, att dessa lysoljor icke tillhöra de kassaartiklar, hvilka kännbarast beröra den konsumerande allmänheten. Jag ber äfven att på tal om den konsumerande allmänhetens intressen få hänvisa på ett annat allmänt känt förhållande, nemligen att under de senare åren varuvärdet på lysoljor nedgått så betydligt, att denna varas prisbillighet numera är en helt annan än för några år tillbaka, och att varan sålunda kan köpas till vida billigare pris nu än för några år sedan. Äfven torde man böra afse, att dessa lysoljor äro bland de kassaartiklar, hvilkas konsumtion mera än åtskilliga andra dylika artiklar rättar sig efter den konsumerandes skatteförmåga. Det är nemligen alldeles otvifvelaktigt, att lysoljor konsumeras i vida större myckenhet af de mera bemedlade än af de mindre bemedlade. Men detta förhållande eger deremot icke rum med en del andra kassaartiklar. Att dessa lysoljor för öfrigt anses utgöra ett ganska lämpligt skatteobjekt, finner man deraf, att åtskilliga andra länders tullsatser på denna artikel äro vida högre än våra. Så är t. ex. förhållandet i Norge, der tullen å denna vara är dubbelt så hög som hos oss, eller tio öre i stället för fem, som den nu är hos oss och enligt regeringens förslag fortfarande skulle blifva.

Det är följaktligen med stöd af nu anförda förhållanden som jag ber Kammaren behjerta, huruvida det ur finansiell synpunkt kan vara skäl att *i närvarande tid* minska statsverkets inkomster med ett så betydligt belopp, som här är i fråga, genom att nedsätta tullen på oljor. Jag ber få betona, att jag hemställer, huruvida det är lämpligt att *nu* göra det; och dermed vill jag antyda, att tullen å denna kassaartikel, likasom tullen å andra sådana, ju kan mycket lätt, då förhållandena derfor lämpa sig, nedsättas; ty det är med dessa artiklar den stora fördelen, att man i allmänhet kan nedsätta tullen på dem, utan att man derigenom behöfver rubba hela systemet i tullagstiftningen. Af nästa punkt i betänkandet finna herrarne, att de artiklar, hvilkas tullbeskattning står i ett mera oafvisligt sammanhang med oljetullen, äro blott två; och man kan därför lätt vidtaga en förändring i tullen på nu ifrågavarande artiklar, då man finner, att statsverkets inkomster medgifva det.

Det är med hänsyn till alla dessa förhållanden, som jag ännu en gång upprepar, att jag anser den närvarande tiden vara olämplig för att, på sätt Utskottet föreslagit, minska statsverkets inkomster genom den tullnedsättning, Utskottet påyrkat.

Herr Dickson: Med tillkännagifvande att jag funnit mig mycket nöjd med detta betänkande och än mera tillfredsstäld med det bemötande, det rönt inom Kammaren, nödgas jag likväl vid denna punkt framställa en anmärkning mot Utskottet, samt yrka afslag på dess hemställan och bifall till Kongl. Maj:ts proposition i ämnet.

Den näst föregående högt ärade talaren, Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet, har på visst sätt tagit alla mina argument från mig, ty han har redan yttrat, hvad jag tänkte anföras såsom motiv för mitt yrkande. Den tekniskt kunnige ledamoten i

tullkomitén har redan antydt svårigheten, ja omöjligheten att skilja de feta oljorna från hvarandra, t. ex. rof-, raps- och linolja, som skulle draga en tull af 7 öre per kilogram, och hampolja, som skulle åsättas 2 öres tull per kilogram. Man behöfver blott tillsätta till hampolja litet linolja, för att göra den förra lika brukbar som den senare, men detta förhållande gör, att tullförvaltarna icke kunna skilja dessa båda oljor från hvarandra, utan förtulla linolja såsom hampolja.

Hvad beträffar den ärade talarens på skånebänken antydning, att man genom tull å lysolja skulle fördyra den fattiges lysmedel, så tror jag icke det är så farligt med den saken. Det lyse, som för närvarande genom fotogen består honom, är så många gånger bättre än den talgdank, han talade om, att han äfven med en tull af fem öre på fotogenen kommer att betala mindre för sitt lysmedel, än han gjort förut. I likhet med Herr Finansministern tror äfven jag, att en förhöjning i tullen på dessa lysmedel kommer att i högre proportion drabba den förmögnare delen af folket, ty man kan taga för gifvet, att den mindre bemedlade eller kroppsarbetaren begagnar den i så liten utsträckning mot den förmögnare och medelklassen, att, medan en hög tull derå för de senare skulle betyda ganska mycket, en sådan för den fattige betyder ganska litet. Men denna tull har en stor betydelse i synnerhet för staten; ty det är, såsom Herr Finansministern yttrat, äfven en finansiell del af denna fråga; och jag tror, att med det för mig synnerligen glädjande förhållandet för ögonen, att en minskning i bränvinstillverkningsmedlen är att motse, det vore nyttigt och ganska välbetänkt att icke bortkasta denna halfva million, som man eljest skulle kunna af denna tull få.

Det tjenar icke till någonting att utveckla frågan vidare, sedan vi åhört finansministerns yttrande deri. Jag inskränker mig därför till att yrka afslag å Utskottets förslag och bifall till Kongl. Maj:ts proposition i ämnet.

Herr A. Svensson i Lösen: Då jag begärde ordet, visste jag icke, att äfven vännen Olof Jonsson i Hof begärt det. Hade jag vetat det, kunde jag icke behöft begära det, ty han har sagt, hvad äfven jag kunde hafva att i saken yttra. Då jag emellertid nu blifvit uppropad, skall jag tillägga några ord.

Jag vill då först säga Herr Olof Jonsson, att detta är den första punkten i detta långa betänkande, om hvilken han och jag äro öfverens; men det är roligt att kunna vara öfverens i någon punkt. Man sökte i Utskottet, såsom han redan sagt, att finna någon punkt, i hvilken man skulle kunna föreslå en tullnedsättning till förmån för de fattigare klasserna; och man blef slutligen ense derom, att artikeln lysolja skulle vara det lämpligaste föremålet för en sådan nedsättning. Nu har visserligen Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet nyss lemnat oss den upplysningen, att statens behof skulle kräfva, att dessa tullsatser icke minskades. Detta förhållande var obekant för Utskottet, då frågan der behandlades, och naturligtvis ligger deri ett viktigt skäl mot en nedsättning. Men icke desto mindre tror jag, att man kan sätta ned tullen på lysoljorna till de föreslagna två öre

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)

per kilogram. Inom Utskottet yrkade jag, att man skulle stryka all tull på dessa oljor, så att de skulle få införas tullfria; men man enades slutligen om att föreslå en tull å dem af två öre per kilogram, till hvilket förslag jag också nu yrkar bifall.

Herr Lönegren: Herr Talman! Herr Olof Jonsson i Hof slutade sitt senaste anförande med den hotelse, att om icke hans mening följdes, så skulle han längre fram yrka nedsättning i tullen på åtskilliga artiklar i tulltaxan. Jag får säga att denna hotelse alls icke inverkar på mig, dels därför att jag anser mig hafva fullt skäl att i enlighet med min reservation påyrka och rösta för bifall till den Kongl. propositionen, dels derföre att jag alldeles icke tror honom ega det inflytande, att han skulle kunna genomdrifva sin hotelse.

Hvad beträffar svårigheten att tullbehandla oljor, så vill jag nämna, att i allmänhet förefinnas inga svårigheter för att skilja lysolja i rent tillstånd från andra oljor; men för industriella behof, för smörjning af maskindelar m. m. införas numera ganska allmänt oljor, som äro blandningar af feta vegetabiliska och rektificerade mineralolja, om hvilkas rätta tullbehandling tvister ständigt uppstå.

Det är icke fruktan för framtiden, som föranledt mitt yrkande om en gemensam tullsats för alla oljor, utan den erfarenhet som redan sedan länge vunnits om de stora svårigheter och olägenheter, som äro förenade med tullbehandlingen af dylika blandningar, och hvilka visserligen ej skulle minskas om Utskottets förslag antages.

Sedan Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet yttrat sig i frågan vill jag ej vidare upptaga Kammarens tid, utan endast förnya mitt yrkande om bifall till Kongl. Maj:ts förslag i denna punkt.

Herr Danielson: Mine Herrar! Af de förslag, som Utskottet afgifvit, får jag säga att jag anser det, som afgifvits i nu föreliggande punkt, vara det bästa i hela betänkandet, och det förundrar mig att just de herrar, som eljest icke bruka se på statens inkomster, nu komma fram med att det är en kassaartikel, och därför skulle man behöfva bibehålla tullen på oljor, som äro en så allmän förbrukningsartikel. Eljest talas så mycket om att beskattningen trycker den fattige; nu hör man icke ett ord om den fattige, utan nu hör man blott talas om statens inkomster. Jag kan icke vara med om att bifalla Kongl. Maj:ts förslag i denna del och tror att man godt kan bifalla Utskottets förslag.

Af finansministern och af fem andra talare har framhållits, att man skulle vara i behof af det belopp, som tullen på denna artikel inbringar, särskildt derföre att en minskning i inkomsterna på bränvinet skulle vara att förvänta; men sedan majsen blifvit tullfri torde det skälet icke vara af så stor betydelse, ty antagligt är ju att bränvinsbränningen derigenom skall tilltaga.

Jag tror, som sagdt, att man bör i denna sak litet se på den fattiges bästa, och ber derför att få yrka bifall till Utskottets förslag och afslag å den Kongl. propositionen.

Herr Ekdahl: Herr Talman! Mine Herrar! Så väl Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet som den ärade talaren från Norrköping hafva fullständigt utvecklat den åsigt, jag i förevarande fråga hyser, och jag vill derfor blott tillägga några ord.

Till en början vill jag påpeka att nästan all bomolja, som importerats, är å exportorten uppblandad med raps-, rof- eller annan olja, och jag föreställer mig att då det befinnes, att dessa blandningar innehålla någon kvantitet af de oljeslag, som draga högre tull, hela partiet vid tullbehandlingen kommer att åsättas den högre tullen. När nu en importör införskrifver oljor, som han beräknat att förtulla med 2 öre, så kan det lätt hända att han får en vara, hvarför han i tull får betala 7 öre per kilo i stället för beräknade 2. Vi hafva erfarit, hvilka obehag de trafikerande lidit genom de för inregistreringsafgiften vållade undersökningar af mjöl som importerats, och säkerligen kommer icke mindre trassel att inträffa vid förtullning af feta oljor, om olika tull för dem åsättes, enär undersökning af desamma då måste ega rum.

Beträffande lysoljor, så är förhållandet verkligen det, att största förbrukningen deraf förekommer inom de förmögnare klasserna. Inom en arbetarefamilj låter man sig nöjas med en liten besparingslampa, till hvilken åtgår mycket litet olja. Deremot begagna de mera bemedlade flera lampor, som hvar och en draga betydligt mera olja. Konsumtionen af lysoljor är således högst obetydlig hos arbetareklasserna, men åter ganska stor hos de förmögnare, och den föreslagna tullförhöjningen kan alltså icke i någon nämnvärd grad drabba arbetaren. Jag yrkar därför bifall till regeringens förslag, och jag gör det så mycket hellre som, enligt hvad Herr Finansministern yttrat, statsverket verkligen är i behof af denna tullinkomst, då skatten å bränvinstillverkningen befaras skola nedgå.

Herr Hedlund: Jag ber herrarne observera, att Utskottet endast följt tullkomiténs förslag, och komitén har tagit denna sak i särskildt öfvervägande, synnerligast hvad beträffar svårigheterna att skilja mellan de olika slagen af oljor.

I detta fall förekommer en reservation af Herr Öfverdirektören Knut Styffe, deri han framhåller, att feta oljor äro svåra att skilja från hvarandra, men han anför icke detta såsom något hufvudskäl, utan hvad han betonar är vigten af den frågan, huruvida statsverkets inkomster kunna tillåta ett sådant afbräck, som nu är i fråga. I detta afseende är det ganska betänkligt att yttra sig gent mot Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet. Men för min del har jag för ögonen de statistiska uppgifterna, som i fråga om tulluppbörden äro ganska säkra. Deraf visar det sig, att den ifrågavarande summan icke spelar någon betydlig roll. Ty tulluppbörden växlar icke på ett eller annat hundra tusental, utan på millioner. Så t. ex. uppgingo tullinkomsterna 1880 till våra 27 millioner kronor, men de beräknades 1879 till endast 24,300,000 kronor. Af den reservation, som jag gör ett år sedan afgaf till Bevillnings-Utskottets betänkande angående beräkning af bevillningarne, framgår, att de verkligen influtna tull-

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

inkomsterna under ett tiotal af år öfverstigit de beräknade med i medeltal mer än 5 millioner kronor. Ett år uppgick öfverskottet ända till nära 13 millioner. Under sådana förhållanden kan jag ej tillerkänna den siffra, hvarom nu är fråga, någon större betydelse i statsverkets budget.

Men desto större betydelse måste jag tillerkänna de ord, som Herr Finansministern fälde på förmiddagen, nemligen att, om statsverket vore i behof af förhöjda inkomster, skulle den sista skatteformen, som han valde, vara den att lägga skatt på folkets oundgängliga förnödenhetsartiklar. Han yttrade detta i fråga om mjöl. Nu frågas, om icke detta äfven kan tillämpas på ljuset och just det billiga ljus, som här är i fråga. Uti de mera obemedlades hem verkar lysoljan dock icke allenast såsom lysmedel; förmedelst de små, synnerligast i städerna spridda fotogenköken, kan man med fotogenoljan på ett billigt sätt koka sin mat. För ett folk i vårt klimat spelar ljuset om vinterqvällarne en stor roll. Jag erinrar mig lifligt, huru jag en gång i mina unga år gjorde vintertiden en resa i Sveriges norra trakter, men ändå icke de nordligaste. Jag kom en söndagsafton till en gästgifvaregård, der gästgifvaren likvisst var en bergad man. Klockan var icke mer än 5 på e. m., men ändå hade allt folket gått till sängs. Jag förundrade mig deröfver och, sedan jag talat derom med en person på stället, sade denne, att man måste spara på ljuset, ty det vore dyrt att hålla ljus på vinterqvällarne. Förhållandena äro nu visserligen något annorlunda, men helt säkert lefver en stor del af svenska folket i rätt mycket mörker under vinterqvällarne till följd af ljusets dyrhet, och hvarken i andligt eller ekonomiskt afseende kan något vinnas på en sådan sparsamhet. Nu är det väl sant, att till följd af fotogenen — den nya, i Amerika funna oljan — priset å denna förnödenhetsartikel är billigare nu än mot förr. Jag ber herrar protektionister betrakta, huru godt det kan vara ibland att hafva tillgång till utländska varor. Vi hafva fått denna artikel från utlandet, och vi hafva att tacka utlandet för dess prisbillighet. Jag må medgifva, att denna tullsats i praktiskt afseende icke kan hafva så mycket att betyda för dem, som blott begagna sig af de små lamporna. Jag vill ock medgifva, att det ifrågavarande lysämnet mera användes i större mått af de förmögnare än af de fattigare klasserna, ehuru de förra nog hafva andra lysämnen att hålla sig till. Men det står dock kvar, att tull på denna olja alltid blir en beskattning å en de obemedlades nödvändighetsvara, och det är intrycket häraf som jag vill förekomma. Ur den synpunkten instämde jag med de ledamöter af Bevillnings-Utskottet, som väckte förslag om nedsättning i denna tullsats, om ock icke dess borttagande helt och hållet, hvilket jag helst skulle varit med om.

Jag yrkar bifall till Bevillnings-Utskottets hemställan i denna del.

Herr P. Persson i Isie: Som ingen utsigt finnes att mitt förra yrkande skall kunna vinna framgång, får jag afstå derifrån och förena mig med dem, som yrkat bifall till punkten i Utskottets förslag. Ett par ord vill jag dock tillägga i anledning af Herr Finansministerns

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

yttrande att staten väl skulle kunna reda sig utan denna halfva milion kronor, som skulle inflyta som tull för dessa lysoljor. När så är förhållandet är det märkvärdigt att just en sådan skatt som denna och som mest drabbar arbetaren och de mindre bemedlade klasserna skall påyrkas. Det gör så litet på hvarje individ, endast några öre, säges det — ja, det gör det, därför skall då och då läggas några öre på hvar och en af befolkningen, så få vi snart flera millioner kronor i statskassan. Jag får en gång för alla förklara att ett sådant tillvägagående är högst orättvist.

Herr Markstedt: Herr Talman! Jag är nog olycklig att tillhöra den del af Kammarens ledamöter, som man i allmänhet kallar frihandlare; och vi hafva i dag likasom i går fått uppbära rätt mustiga hugg, särskildt i dag från representanten på kalmarbänken, som påstått, att vi äro alldeles opraktiska och ingenting begripa, som orden väl visserligen icke föllo, men som den underförstådda meningen tydligen var.

Jag ber nu att i denna fråga få yttra min åsigt. Redan på grund af, att jag är s. k. frihandlare, så påstår jag, att det vore att gå i alldeles motsatt riktning mot frihandelssystemet, om man sökte bereda tullnedsättning eller tullfrihet för oljor. Ty eftersom oljorna utgöra beredningsämnen för fabriksindustrien, så innefattar ju en begäran om tull-lindringar å dessa oljor på samma gång en begäran om skydd åt fabrikena och att man ställer sig på protektionistisk ståndpunkt; och detta är icke min mening.

Jag ber att få påpeka, huru det förhåller sig med dessa maskinoljor. En representant på norrköpingsbänken har nyss sagt, att det är nära nog omöjligt att skilja mellan feta och flygtiga oljor. Och deri har han enligt min tanke fullkomligt rätt. Nu fins det ett slags ny maskinolja, som till stor del har utträngt och ersatt bomoljan. Af denna olja, som kallas briljantolja och består af en sammansättning af en stor del petroleum (fotogen) och andra feta ämnen, fins det flera sorter, vexlande till pris mellan 90 öre ända till 3 kronor per kanna. Det är derföre naturligt, att det skall möta stora svårigheter äfven för de mest rutinerade tulltjenstemän att bestämma, huru de olika slagen af oljor skola förtullas, antingen såsom feta eller såsom flygtiga. Det är på den grund, som jag nu yrkar bifall till Kongl. Maj:ts proposition i ämnet. Jag skall dock justera detta mitt yrkande så till vida, att, om det blir fråga om tullnedsättning på rena lysoljor, som folket, eller den stora allmänheten använder för sitt behof, men hvilka fabriksindustrien icke mer än delvis kan tillgodogöra sig, jag vill vara med om ett dylikt förslag, på det att den fattige eller mindre bemedlade icke må blifva onödigt beskattad.

Herr E. G. Boström: Af chefen för finansdepartementet äfvensom af min ärade vän här midt öfver hafva de vid oljors tullbehandling förekommande svårigheterna frambållits såsom den egentliga orsaken till den af Kongl. Maj:t föreslagna lika tullen å oljor. Jag ber att i

Angående
tullen &
Oljor.
(Forts.)

detta afseende få nämna, att en person, som har den allra närmaste kännedom om vårt tullväsende, i det han har att pröfva alla besvär öfver verkställd tullbehandling, och som tillika deltagit både i tullkomiténs och Bevillnings-Utskottets arbeten, nemligen Generaldirektören Bennich, icke funnit de ifrågavarande svårigheterna så stora, som de här framhållits, utan tvärtom ansett dem på intet vis oöfvervinneliga. Och att de icke heller kunna vara det, finner man lätt, om man genomgår de utländska tulltaxorna och ser, att i dem alla de olika slagen af oljor äro skilda åt. Herr Lönegren har medgifvit, att det icke är vid de stora partierna, som sammanblandning kommer i fråga, utan endast vid smärre poster. Nå väl, då det gäller att bedöma en sak, så skall man väl just taga hänsyn till huru den i stort gestaltat sig och icke se på de små undantagsförhållandena.

Här har framhållits, att en nedsättning sådan den af tullkomitén föreslagits, eller från 5 till 2 öre i tullsatsen för fotogen, skulle åstadkomma en minskad tullinkomst af 475,000 kronor. Vid beräkningen af denna siffra måste dock något missförstånd hafva egt rum. Om herrarne behaga se efter importen af fotogen, skola herrarne finna, att den utgör 28,320,000 skålpund, men den har varit uppe på omkring 30,000,000 skålpund. Denna kvantitet motsvarar omkring 12,800,000 kilogram, hvadan en tullnedsättning af 3 öre per kilogram medför en minskad inkomst på denna artikel endast af omkring 380,000 kronor.

Herr chefen för Finansdepartementet anförde exempel på, huru litet denna tull skulle tynga på de mindre bemedlade; det skulle göra blott 15 öre på hvarje person. Denna uträkning är nog riktig, men vill man se på, huru konsumtionen af lysoljor stigit, skall man finna, att densamma, som under perioden 1860—64 i medeltal per år utgjorde 0,99 kanna på person, under nästa femårsperiod 1865—69 utgjorde 0,24 kanna, under den derpå följande 0,73 kanna, samt under perioden 1875—79 stigit till 1,14 kanna, för sista året eller 1879 utgjorde 1,38 kanna, allt på person. Om man fäster afseende vid denna hastigt stigande konsumtion, så visar det sig, att denna beskattning icke kommer att trycka så obetydligt, som man velat påskina. De finansiella beräkningar, vi nu göra, afse för öfrigt icke förhållandena för i år, utan staten för år 1883, och det torde derföre ej vara nödvändigt att bestämma tullsatsen efter för ögonblicket för handen varande omständigheter. Bränvinsbränningen t. ex. är nu visserligen minskad, men detta föranleder icke, att den skall blifva detsamma under nästa år, hvilket våra beräkningar nu afse. Fastmera håller jag för troligt, att det skall blifva ökning deruti, ty jag vet, att det göres stora ansträngningar för att drifva upp bränvinsbränningen, och detta kommer ju att i sin mån verka på statsinkomsterna.

I fråga om de finansiella beräkningarna vill jag derjemte erinra om, att bankovinsten lemnar betydligt större belopp statsinkomst än som var beräknadt. Den antogs nemligen till 1,250,000 kronor, men den utgör omkring 1,600,000 kronor. Dessutom böra vi icke lemna ur räkningen, att åtskilliga af Kongl. Maj:t framlagda förslag blifvit reducerade med icke obetydliga belopp. Läger man allt detta till-

sammans, så tror jag icke, det skall blifva så farligt att göra den nu ifrågasatta tullnedsättningen, hvilken jag tror hafva goda skäl för sig.

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

Herr Aug. Peterson: Herr Talman! Jag har sutit såsom en tyst åhörare af den diskussion, som under den föregående och denna dagen försiggått, och jag har dervid hört, att båda sidorna inom denna Kammare, både frihandlare och protektionister, varit ömmande för de fattiga klassernas behof. Det är så lätt att i de flesta fall skjuta de fattiga klasserna för sig; man talar så mycket om de förbruknings- och nödvändighetsartiklar, som dessa klasser behöfva, men man talar icke så mycket om de förmögnare klassernas förbrukningsartiklar.

Man har särskildt vid denna punkt sagt, att den föreslagna tullen skulle leda till fördyring af en förnödenhetsvara för de fattiga klasserna. Derpå är svaradt från statsrådsbänken, att det är en obetydlighet af de här ifrågavarande varorna, som förbrukas i de mindre bemedlade hemmen mot hvad som åtgår i de förmögnares hus. Huru mycket lysolja kan väl gå åt i ett fattigt hem, der kanske blott en enda liten lampa brinner; der åtgår icke $\frac{1}{4}$ kanna i veckan högst under den mörkare årstiden. Men man talar icke om hvad som går åt i en fabrik eller i ett större boningshus, der en stor mängd af större fotogenlampor brinna. Det är den fattige man vill skydda, säger man, men man talar icke om de förmögnare klasserna, som förbruka i femtiotal mera än den fattige arbetaren. Om man skulle befria lysolja från tull, så förefaller det mig temligen tydligt och klart, att det skall blifva en ren omöjlighet för tulltjenstemännen att skilja mellan lysolja och andra oljor vid tullbehandlingen. Det skulle af en sådan föreskrift uppkomma ofantligt mycket trassel och svårigheter vid sådan behandling inom tullverket. Jag anser därför, att det är alldeles riktigt att yrka bifall till reservanternas förslag, hvilket är detsamma som blifvit af Kongl. Maj:ts föreslaget. Man har väl sagt, att man genom detta beslut skulle lägga skatt på den fattiges förnödenhetsartiklar och derigenom fördyra dessa för arbetaren. Vill man tala om några tullar, som fördyra de dagliga förbrukningsartiklarne för arbetarne, skall man tänka på tullen på socker och kaffe, hvilka äro vida viktigare förnödenheter, men när man talar om tullen på dessa och andra s. k. kassaartiklar, så vill man nog hålla fast vid de en gång bestämda tullsatserna.

Man har äfven talat om, att man eldar i fotogenkök, och att fotogen därför vore en så vigtig artikel. Jag vill icke bestrida rättigheten af denna uppgift hvad städernas invånare beträffar, men hvad landsbygden angår, kan jag intyga, att en sådan förbrukning der icke sker.

När jag har sagt detta, så följer deraf, att jag icke är med om att yrka bifall till Utskottets förslag, utan jag förenar mig med dem, som yrkat bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Herr O. B. Olsson: Jag har alltid hyst och hyser fortfarande den åsigten, att sådana varor, hvilka kunna anses såsom verkliga nödvändighetsvaror, dem den fattiga befolkningen måste använda, icke

Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)

böra beläggas med högre tull än nödvändigheten kräver. Sedan nu så många talare uppträdt, för att gendrifva hvad Utskottet i denna punkt föreslagit, har jag derutaf funnit en anledning att begära ordet, emedan jag i motsats mot dessa talare tvärtom vill medverka till hvad Utskottet hemställt. Utskottet har nemligen behagat föreslå en nedsättning af tullen på dessa oljor, i synnerhet betäffande lysolja och framförallt å fotogenen som numera öfvergått till en verklig nödvändighetsvara och användes i alla hem från den ena ändan af landet till den andra.

Nu har man sagt, att om Kongl. Maj:ts förslag antoges, skulle detta icke så hufvudsakligt inverka på de fattige som på de förmögna, hvilka hafva flera lampor och bränna flera lågor samt proportionsvis skulle få betala åtminstone lika mycket som den fattigare klassen. Så lär dock icke blifva förhållandet i verkligheten; om man tänker på den stora massan familjer i vårt land, hvilkas lysämne uteslutande är fotogen. Den fattige har oftast icke råd att använda mera än enda lampa med liten veke, som icke lyser stort mera än en dank. Om man nu kan bereda dem en bättre upplysning, derigenom att de erhöilo oljan billigare till följd af billigare tull, och de kunde få råd att hafva en något större brännare i sin lilla lampa, utan att detta blef kostsammare, är det min mening, att Riksdagen dertill utan betänkande borde medverka. För mig och, efter hvad jag tror, för landet i sin helhet, var det synnerligen glädjande, då franska handelstraktaten gick igenom, men jag har dock sedan dels genom bref och dels muntligen här i Stockholm hört uttalas den mening, att franska traktaten mest tillgodosåg de förmögna klasserna, så till vida som de varor, dessa förbruka, såsom viner, siden tyger och dylikt fått aldeles för låga tullar.

Jag skulle kunna gå in på detta påstående, men för det stora målets skull medverkade jag dock med min röst det oaktadt till franska traktatens genomförande. Jag tror likväl, att dessa anmärkningar äro fullt berättigade och kan man då vara i tillfälle att bereda de mindre bemedlade klasserna en fördel i afseende å en sådan nödvändighetsvara som lysämnet, så bör Riksdagen göra det. Jag har hört den invändningen göras i synnerhet från chefen för Finansdepartementet, att, derest Riksdagen behagade lemna bifall till Utskottets förslag, skulle detta minska tullinkomsterna med nära en half million om året. Jag har naturligtvis icke kunnat göra några beräkningar i detta afseende och vill derföre antaga, att hans uppgift är riktig, men i likhet med andra föregående talare vill jag anmärka, att, om så också vore förhållandet, att genom denna nedsättning i tullen skulle beredas statsverket en förminskad inkomst af en half million, har statsverket deremot från annat håll beredts en högre inkomst än hvad förut beräknats af ungefär 400,000 kronor. Dessutom hafva åtskilliga nedsättningar skett i de anslag Kongl. Maj:t begärt, och derföre bör det icke vara svårt att oaktadt den föreslagna och nu föreliggande tullnedsättningen vinner bifall få statsregleringen att som man säger gå ihop. Det är på dessa skäl jag anhåller om bifall till hvad Utskottet i denna punkt föreslagit.

Herr *H. Andersson* i Nöbbelöf instämde med Herr *O. B. Olsson*.

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

Herr *Ola Månsson*: Ehuru mitt första yrkande gick ut på ren tullfrihet för alla lysoljor, och jag anser, att detta yrkande hade full rättvisa för sig och hade bort blifva Riksdagens beslut, inser jag dock tydligt, då jag finner, att efter mig endast en enda af Kammarens ledamöter framställt samma yrkande, men sedermera återtagit det-samma, att det icke lönar sig att längre vidhålla detta förslag, och jag vill därför i stället yrka bifall till Utskottets förslag i denna punkt.

Det har nu visserligen blifvit uttaladt af chefen för Finansdepartementet, att staten väl kan behöfva denna tull, men i går tyckte jag det lät helt annorlunda från hans sida, och detta föranledde mig att yrka nedsättning i tullen för lysoljor.

Nu hör jag åter i dag, att han hyser dubier om vidare nedsättningar kunna ske, i anseende till en stor minskning på bränvinstillverkningen och deraf minskade statsinkomster, men huru än härmed förhåller sig finner jag likväl det icke vara rätt göra lysoljor till kassainkomst, som i verkligheten är en behofsartikel för alla; lämpligare kunde då inkomster tagits der man på samma gång skyddat svenska näringar.

Jag anhåller om bifall till Utskottets förslag.

Herr *N. Olsson*: Jag är i hufvudsaklig del förekommen af Herr *Ola Bosson Olsson* och skall därför inskränka mig till att instämma med honom. Denna punkt är snart sagdt den enda, i hvilken jag kan instämma med Bevilnings-Utskottet, och yrkar jag för den skull bifall till densamma.

Herr *L. Jönsson*: Jag yrkar bifall till hvad Utskottet i denna punkt föreslagit och inskränker mig nu till att framhålla att, i händelse Kongl. Maj:ts förslag bifalles om en tullsats af 5 öre per kilogram eller 11 öre per kanna, så gör det en tull af 20 procent, då priset på lysoljan icke är högre än 50 öre för kannan.

Jag vill just fråga, om icke denna tullsats är väl styft tilltagen och vill fästa uppmärksamheten derpå, att det är den högsta tull vi hafva. Då det under dessa dagar talats om tull, har det alltid tyckts, som om tullsaterna varit så höga, de må nu hafva varit hvilken procent som helst af varuvärdet, men här i fråga om oljor, då tullen likväl uppgår till 20 procent här är förhållandet helt olika. Man har här sagt, att det är en försvinnande liten del af dessa oljor, som användas af den fattigare befolkningen, men så är dock icke fallet, ty under ett år importerades hit 28,000,000 skålpund lysoljor, under det andra inkomna oljor endast uppgingo till 9,000,000 skålpund eller ungefär en tredjel af lysoljorna. Det är dock just dessa billigare lysoljor, som mest begagnas af de fattige och som skulle drabbas af en tull på 20 procent.

Jag skulle helst yrka rent afslag, men då det icke kan vara någon förhoppning om att ett sådant yrkande skulle vinna någon framgång, inskränker jag mig att yrka bifall till Utskottets förslag.

Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)

Herr P. Persson i Törneryd: Det yttrades för en stund sedan från statsrådsbänken, att den i Kongl. Maj:ts proposition föreslagna tullen på oljor, skulle, derest förbrukningen af sådana jemt fördelades på samtliga landets invånare, drabba hvarje individ med icke mera än 15 öre. För min del anser jag dock, att man härvidlag bör taga hänsyn till hvilka klasser mest förbruka de så kallade lysoljorna, och det är, efter mitt förmenande, de fattigare klasserna, om hvilka både i går och i dag från så många håll i denna Kammare talats. Vi veta ju alla, att de förmögnare bränna ljus, gas och de finare oljorna, under det att man i den fattiges hem får nöja sig med fotogen eller med gasolja, hvilka lysoljor ej alltid äro af bästa slag, och det synes mig derföre vara alldeles tydligt, att den fattigare befolkningen komme att vida mera hafva kännning af den af Kongl. Maj:ts föreslagna förhöjningen af tullen på dessa oljor, än man från statsrådsbänken velat erkänna.

Man har i dag på förmiddagen, då det var fråga om tullen på majs, talat om, att de mindre bemedlade klasserna skulle drabbas så kämbart af att denna vara icke finge fritt införas, och man gör detta påstående efter det man vet att de egentliga lifsförnödenheterna, såsom spanmål, mjöl och gryn af alla slag äfvensom rotfrukter numera äro tullfria, men jag hemställer till de herrar, som då ömmade så mycket för dessa klasser, huruvida den mindre bemedlade och den fattige hafva mera gagn utaf en tullfri införsel af majs, än deraf att tullen på lysoljor nedsättes. Då jag för min del anser, att svaret härpå icke kan utfalla annat än till förmån för den åsigt, som jag här framhållit, så tager jag mig friheten att yrka bifall till Bevillnings-Utskottets förslag, såsom efter min uppfattning, egande företråde framför Kongl. Maj:ts.

Herr Lönegren: Jag skall först be att få vända mig emot representanten från Öland, Herr Danielsson. Han grundade sitt yrkande om afslag å Kongl. Maj:ts förslag derpå, att detta skulle innebära en förhöjning af nu gällande tullsatser å lysoljor. Jag ber då få upplysa den ärade talaren, att Kongl. Maj:ts förslag *icke* åsyftar någon förhöjning i dessa tullsatser, utan endast ett fortvarande af det nu gällande, ett förblifvande vid hvad dessa tullsatser nu äro och i många år varit, nemligen 5 öre per kilogram.

Hvad Herr Boströms yttrande beträffar, får jag säga honom, att jag icke begär, att han eller någon annan inom Kammaren skall tillmäta mitt yttrande alltför stor betydelse. Jag gör icke alls något anspråk derpå, i synnerhet då mitt yttrande sättes i jemförelse med min högste chefs, Herr Generaltulldirektörens. Men äfven jag kan för min åsigt åberopa en auktoritet, nemligen herr Öfverdirektören vid Tekniska högskolan Styffe, hvilken i sin reservation emot tullkomiténs betänkande bestyrkt rigtigheten af mina uppgifter, och biträdt mitt yrkande i afseende på tullbeskattningen af oljor. Hvad angår Herr Boströms anmärkning, att de siffror, som jag uppgifvit, icke skulle vara rigtiga, så ber jag honom genomläsa min reservation vid Utskottets betänkande, då han säkerligen skall finna, att han haft orätt.

Der står nemligen icke, att den ifrågasatta tullnedsättningen å foto-gen och andra lysoljor skulle medföra så stor minskning i statsinkomsterna, som i reservationen uppgifves eller omkring kronor 475,000, utan att detta skulle komma att ske genom antagande af Utskottets förslag, och detta afses icke blott tullnedsättning å nyssnämnda oljor, utan äfven på andra, nemligen hamp-, palm-, kokos-, spermaceti, m. fl. och andra ej specificerade oljor.

Jag vågar påstå att den uppgifna summan är riktig och vidhåller mitt yrkande.

Herr Dahn: Då jag för min del icke anser det vara riktigt att fördyra sådana varor, som äro för arbetarne nödvändiga, så skulle jag helst se att dessa så kallade lysoljor gjordes fullkomligt tullfria, men jag skall dock, då något sådant nu icke gerna torde komma i fråga, förena mig om det slut, hvartill Utskottet kommit. Jag anser nemligen att den viktigaste orsaken till att vi kunna täfla på den utländska marknaden ligger deri, att vi hafva så billiga arbetspris. Skulle vi nu för arbetaren höja omkostnaderna för lifsmedel, beklädnad och lyse m. m., så blefve naturligtvis arbetsgifvarne tvungna att betala arbetarne större daglöner, på samma gång som de måste taga mera betaldt för sina varor, och följden af allt detta åter blefve att vi utestängdes från den utländska marknaden. Men då väl detta vore en den största olycka för vårt land, så anser jag att vi böra söka förekomma sådant, och dertill kunde i sin mån bidraga att man toge bort tullen på lysoljor. Af nyss anförda skäl skall jag dock nu be att få yrka bifall till Utskottets förslag.

Herr Danielson: Jag skall be att få säga endast ett par ord. Den ärade talaren på norrköpingsbanken yttrade att jag skulle hafva sagt att Kongl. Maj:ts förslag afsåge en förhöjning af ifrågavarande tullsatser. Om så varit händelsen, har det tydligen varit en missägning. Hvad Utskottets förslag åter beträffar, så åsyftar det en nedsättning i tullsatserna, och jag tror att denna nedsättning väl kan ställas i jembredd med de tullnedsättningar, som förut skett till förmån för de bättre lottade samhällsklasserna, såsom t. ex. då vid franska traktatens antagande man här med god smak satte en obilligt låg tull på viner och annat dylikt. Jag tror derföre att man gerna kan, i öfverensstämmelse med hvad Utskottet föreslagit, något lindra på tullen å de artiklar, som nu äro i fråga, emedan det skulle medföra en lättnad för den fattigare befolkningen. Ty jag tror att ett billigt lysämne skall i vårt land med dess långa och mörka årstid, bidraga att höja den arbetande klassens produktionsförmåga och sålunda lemna bättre utkomst för lifvets uppehälle.

Herr C. Aron Jönsson: Då jag inom Utskottet icke kunnat instämma i pluralitetens åsigt, så har anledningen dertill varit icke, att icke äfven jag gerna skulle vilja lindra afgiften på den fattiges förnödenhetsartiklar, utan att jag anser dessa lysoljor vara bland de allra förnämsta kassaartiklar för statsverket. Dessutom anser jag icke

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)

heller tidpunkten nu vara rätt väl vald att nedsätta tullen på en sådan kassaartikel. Hade vi att under den närmaste framtiden vänta, om jag så får säga, normala riksdagar, tror äfven jag, att det kunde vara skäl att medgifva en dylik skattelindring, men jag fruktar, att de närmast stundande riksdagarne komma att bli af ett helt annat slag och kräfva icke obetydliga skatteförhöjningar. Visserligen anser jag icke, att vi behöfva befara att, i händelse den nu föreslagna skattnedsättningen beviljas, här skola komma att saknas hvarjehanda mer eller mindre snillrika förslag till tull eller skatt på en mängd andra artiklar. Man säger nu, att dessa lysoljor äro att anse såsom en fattigmans förnödenhetsvara; men för min del känner jag ingen konsumtionskatt, som är så rättvist fördelad som denna. Tänker jag mig t. ex. en liten familj bestående af 2—3 personer, så behöfva de gemenligen icke bränna mera än en låga, då deremot en bonde som sitter med $\frac{1}{2}$ hemman och har både flera rum och ladugård att lysa upp, behöfver bränna 7 till 8 lågor o. s. v. Och de herrar, som förut med sådan ifver sträfvat för tull på mjöl och spanmål, under påståendet att den förhöjningen ingenting skulle betyda för den fattige, dem vill jag fråga, huru gestaltar sig väl saken, om vi anställa en jemförelse mellan verkningarne af en något högre tull på oljan och den af dem påyrkade tullen på spanmål och mjöl? Om vi då tänka oss en fattig familj på tre personer, så förbrukar den kanske 3 à 4, på sin höjd 5 kannor fotogen om året; tullen på denna vara skulle enligt vårt förslag belöpa sig till 7—8 öre för kannan, d. v. s. till omkring 40 öre belöper sig då den förhöjda skatten för denna fattige familj, som herrarne nu ömma så mycket för. Tänka vi åter på hvad som åtgår till brödföda för denna fattiga familj om tre personer så blir det, efter den vanliga beräkningen af två tunnor spanmål för person, sex tunnor för hela familjen. Nu vilja herrarne hafva en mjöltull af 7 öre per lispund, hvilket, då en tunna spanmål i allmänhet beräknas att lemna ett utbyte af omkring 12 lispund, gör detta nära en l krona på hvarje tunna. Sålunda skulle en familj i denna kategori, om herrarne finge sin vilja fram, få vidkännas en skatteförhöjning af vid pass 6 kronor för år, under det att hela förhöjningen enligt vårt förslag, på sätt jag nyss visade, kommer att belöpa sig till 40 öre. Då dertill denna vara, som jag förut nämnt, är en kassaartikel så att den af herrarne påyrkade tullnedsättningen skulle för statsverket medföra en minskning i inkomster af nära en half million kronor, så vädjar jag till herrarne, om tidpunkten kan anses rätt väl vald att nu vidtaga en sådan nedsättning. Jag ämnar icke framställa något särskildt yrkande, men i händelse frågan blir föremål för votering, kommer jag att rösta för bifall till Kongl. Maj:ts förslag.

Herrar *Sjöblom, Melin, Lyttkens, Lyth, P. Larsson* i Fohle, *Angel* och *Johannes Bengtsson* instämde med Herr C. A. Jönsson.

Herr Jöns Rundbäck: Endast ett par ord. Jag ber att få upplysa, att i min hemort finnas de, som äro så fattiga att de icke

hafva råd att bestå sig annat lysämne än tran, och om vi nu genom att bifalla Utskottets förslag kunna bidraga till att några strålar af en bättre upplysning kunna intränga i dessa fattiga kojor, så anser jag detta vara ganska godt. Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

*Angående
tullen å
Oljor.
(Forts.)*

Herr Magnusson: Herr Talman, mine Herrar! I första hand ber jag att få förklara, att det gläder mig att höra, att de gamla protektionisterna inom Kammaren nu tyckas hafva slagit om och vilja blifva frihandlare. För min del skall jag i det fallet gerna följa dem, då jag tror att dessa billigare lysoljor användas icke så mycket i städerna som icke mera på landsbygden, synnerligast af den fattige handtverkaren och jordbruksbefolkningen. Derföre anser jag Kammaren böra bifalla Utskottets förslag; och om det visar sig att statskassan blir i behof af någon förstärkning, så få vi väl återigen tillgripa bevillningen, som vi vid denna riksdag nedsatt. Men jag hoppas vi icke skola behöfva det, ty vi hafva på andra håll att göra besparingar blott vi hade viljan att gripa in på den vägen. Jag yrkar således bifall till Utskottets förslag.

Härmed var öfverläggningen slutad. Sedan Herr Ola Månsson frånträdt sitt särskilda yrkande, återstodo endast två meningar rörande den förevarande frågan, i enlighet med hvilka Herr Talmannen gaf propositioner dels på bifall till Utskottets hemställan och dels på antagande af Kongl. Maj:ts förslag i ämnet; och förklarade Herr Talmannen sig anse den förra propositionen vara med öfvervägande Ja besvarad. Votering blef begärd, i anledning hvaraf följande voteringsproposition uppsattes, justerades och anslogs:

Den som bifaller hvad Bevillnings-Utskottet hemställt i 31:sta punkten af Betänkandet N:o 10, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammaren, med afslag å Utskottets förevarande hemställan, i hvad den skiljer sig från Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, bifallit sistnämnda framställning oförändrad.

Omröstningen verkställdes och utföll med 108 Ja mot 70 nej; varande således Utskottets hemställan bifallen.

Punkten 32.

Bifölls.

Angående
tullen å
Tryck-
papper.

Punkten 33.

Utskottet hade hemställt, att Herr *Gumælii* i motionen N:o 120 framställda alternativa förslag om frihet från införseltull för tryckpapper icke måtte af Riksdagen bifallas.

Mot denna hemställan hade Herr *J. Johansson* inom Utskottet reserverat sig under yrkande, att Herr *Gumælii* motion måtte på det sätt bifallas, att den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsatsen under N:o 400, "papper, andra slag, linieradt derunder inbegripet", nedsattes från 10 öre till 5 öre per kilogram.

Ordet begärdes af reservanten.

Herr *J. Johansson* i Bergsäng, som yttrade: Som herrarne kunna finna af min vid betänkandet fogade reservation, så har jag tagit mig friheten hemställa, att Herr *Gumælii* motion måtte på det sätt bifallas, att tullsatsen å N:o 400, "papper, andra slag, linieradt derunder inbegripet", nedsattes från 10 öre till 5 öre per kilogram, hvilket med andra ord vill säga att tullsatsen på tryckpapper skulle bibehållas vid hvad den för närvarande är. Då jag för min del icke kunde biträda motionärens förslag, för såvidt som det afser införseltull af tull å *böcker och boktryck*, så trodde jag mig icke bättre kunna gagna den sak, för hvilken han kämpar, än genom att yrka på bibehållandet af den nu gällande tullsatsen å tryckpapper. Jag föreställde mig nemligen, hvilket också framgår tydligt och klart af den utredning, tullkomitén åstadkommit, att något behof af förhöjd tullsats å tryckpapper icke var för handen. Utförseln af denna papperssort år 1879 utgjorde nemligen ej mindre än 9,809,360 skålpund, hvarvid det märkliga förhållande inträffade, att om man ser på en föregående tabell, så finnes att tillverkningen under samma år uppgått till 7,761,634 skålpund och om man dertill lägger det tryckpapper, som blifvit infördt, hvilket icke utgör mera än 166,640 skålpund, så skulle sammanlagda tillverkningen och införseln utgöra blott 7,928,274 skålpund, under det att *utförseln samtidigt*, såsom jag nyss nämnde, uppgick till öfver 9,800,000 skålpund eller närmare en million skålpund mera än som tillverkats och införts af denna vara. Den frågan framställer sig då sjelfmant, hvarifrån hafva landets bokförläggare, tidningsutgifvare med flera fått tryckpapper till dessa tusentals böcker, som blifvit upplagda, till alla dessa tidningar, som utgifvas i landet, eller till allt det tryckpapper som i öfrigt konsumeras? Det vill därför synas mig, som om en lucka i utredningen eller någon brist i de statistiska uppgifterna härutinnan förefinnes, hvilken behöfver fyllas, ty det nu angifna missförhållandet mellan tillverkning och utförsel framgår icke blott för år 1879, utan äfven för föregående år. Det låter förklara sig endast derigenom att under rubriken, *papper, andra slag*, möjligen inbegripits större eller mindre kvantiteter tryckpapper, som användts till förenämnda ändamål. Men om så icke skulle vara förhållandet, så förefaller det mig minst sagt besynnerligt att tillverkningen och införseln

under loppet af flere år sammanlagdt icke uppgått till så mycket som utförseln. Skulle detta vara verkliga förhållandet, synes det mig vara ett fullgiltigt och talande skäl att förhöjning i den nuvarande tullsatsen ej är af behovet påkallad, på samma gång jag beklagar att de statistiska uppgifterna i detta fall äro af ett så tvifvelaktigt värde. Emellertid är det med anledning af hvad jag nu anfört jag tar mig friheten hemställa att Kammaren, med afslag å Utskottets förslag måtte bifalla hvad jag i min reservation föreslagit, nemligen, *att tullsatsen å N:o 400, "papper, andra slag, linieradt derunder inbegripet," nedsättes från 10 öre till 5 öre per kilogram*; på hvilket yrkande jag hos Herr Talmannen anhåller om proposition.

Herr N. J. Boström: Då jag inom Utskottet deltagit i det slut, hvartill detsamma kommit, skall jag be att få yrka bifall till Utskottets betänkande och afslag å Herr Gumælii motion.

Herr Gumælius: Herr Talman! Vid sjunde punkten af detta betänkande, der Utskottet afstyrkt den ena hälften af min motion, tillät jag mig säga, att om, såsom jag nästan förutsåg, Kammaren icke skulle komma att bifalla det yrkande jag gjorde om bifall till min framställning i hvad den berördes af sjunde punkten, jag skulle tillåta mig taga såsom korollarium af Kammarens beslut i denna fråga, att Kammaren i stället skulle vilja bifalla denna framställningskomplement, som förekommer i den nu föreliggande punkten. Kammaren beslöt genom votering, hvilken jag, i parentes sagdt, icke begärde, med 99 röster mot 72 att afslå framställningen i den 7:de punkten och bifalla Utskottets afstyrkande hemställan. Det är således helt naturligt, att jag i stället kommer att värdsamt yrka bifall till hvad jag i nu föreliggande punkt föreslagit eller åtminstone till en måttlig papperstull. Min utgångspunkt för motionen är, att af Kongl. Maj:t blifvit framlagdt förslag om höjande af tullen på tryckpapper från 5 till 10 öre för kilogram, således en *fördubbling* af denna tull, och jag hade velat föreställa mig, att man ej skulle vilja gå in på att göra en sådan höjning. Jag hade velat föreställa mig att, likasom, då frågan var om lysoljor, här funnos försvarare af en billigare upplysning, man också, när det blef fråga om papper, skulle medgifva, att det kunde vara lämpligt och riktigt att ej låta den upplysning, som dermed kan spridas, bliwa alldeles för dyr. Det är besynnerligt, att likartadt förslag om än icke så långt gående som det nu föreliggande, har tillföre varit framlagdt af en finansminister, som ansågs i högre grad vara frihandlare. Då gälde det, att från 2 till 3 öre höja tryckpapperstullen. Man framhöll visserligen då, såsom nu, att på samma gång en nedsättning föreslogs i tullen på annat papper, men den gången vägrade Riksdagen att höja tryckpapperstullen, hvadan förslaget förföll. En ledamot af Bevillnings-Utskottet har sökt belysa frågan med siffror, men jag tror ej, att han dervid medtog det belopp af tullinkomst, som här är i fråga. Den torde ej med full visshet kunna beräknas, men så mycket kan jag säga, att här icke, såsom nyss, är fråga om någon half million, utan endast om skilnaden mel-

Angående tullen å Tryckpapper.
(Forts.)

Angående
tullen å
Tryck-
papper.
(Forts.)

lan de 5 öre, som den nämnde talaren föreslagit, och de 10 öre, som Kongl. Maj:t föreslagit, hvilken både för tryckpapper och för papper, andra slag, tillsammans utgör ett belopp enligt 1879 års uppgifter af, om jag räknat rätt, vid pass 60,000 kronor. Det är visserligen en summa, men ej så stor, att beloppet i och för sig kan anses afskräckande.

Jag skulle helst hafva velat föra ut korrollarier af Kammarens afslag af tull på tryckt papper så, att tryckpapper borde hafva varit tullfritt, men då möter man den invändningen, att det är så svårt att skilja mellan tryckpapper och andra pappersslag. Den svårigheten finnes dock icke i andra länder, men här har den utvecklats till en trosartikel, och den har så många gånger blifvit framhållen både af tullstyrelsen och Bevillnings-Utskottet och äfven af Kongl. Maj:t, att det lär vara omöjligt få den ansedd för annat än en för Sverige fullt giltig trosartikel. Vid sådant förhållande ställer jag mig på den ståndpunkten, att jag anser allt papper böra taxeras lika och vill då yrka bifall till Herr Johanssons reservation. Jag vågar desto hellre göra detta som jag till min glädje och öfverraskning funnit, att denna sak ådragit sig uppmärksamhet äfven i Första Kammaren och der föranledt diskussion; och bland dem, som förordade en jemkning i papperstullen till de 5 öre, som nu utgå för tryckpapper, var en f. d. finansminister, och det torde väl kunna anses, att åtminstone han har tillräcklig öfverblick öfver frågan, för att kunna bedöma både hvad som bör kunna medgifvas och praktiskt utföras. Frågan föll visserligen i Första Kammaren med en skilnad af 11 röster, men om Andra Kammaren i denna fråga som i många andra skulle vilja intaga en något mera framskjuten frihandelsställning än den Första, torde det kanske icke vara utan utsigt, att frågan finge en lycklig utgång i en gemensam votering. Kammaren skulle då här likasom förut vid artikeln oljor hafva medverkat till en, efter min uppfattning, billigare och bättre upplysning och icke gjort sig skyldig till att lägga ökad skatt på ett bildningssmedel, som tryckpapper dock otvivelaktigt är.

Jag anholder, Herr Talman, om proposition på bifall till Herr Johan Johanssons reservation.

Herrar *Ljungman* och *Hedin* instämde med Herr Gumælius.

Herr Lönegren: Den nya uppställningen af papperstullen, som är intagen i Kongl. Maj:ts förslag, grundar sig på en af tullkomitén företagen omsorgsfull utredning. Det är icke första gången pappers-tullen varit föremål för komiténs och Riksdagens pröfning. Tvister angående tullbehandlingen af s. k. tryckpapper hafva sedan lång tid tillbaka varit föremål för tullstyrelsens pröfning och afgörande och många gånger äfven hänskjutits till Kongl. Maj:t. Kongl. Maj:t har under år 1876 remitterat åtskilliga skrifter angående pappersförtullningar till den samma år tillsatta tullkomitén med anmodan att komitén skulle inkomma med förslag till en ny uppställning af tulltaxan i detta hänseende. Så skedde; men förslaget vann ej Riksdagens bifall, och har det hittills fått förblifva vid den gamla redaktionen och de gamla tull-satserna, som föranledt så många svårigheter, tvister och klagomål, hvilka

Herr Gumælius kanske bättre än mången annan har reda på. Skulle man nu bifalla Herr Gumælii motion, komme de gamla svårigheterna att kvarstå. Motionen innehåller nemligen, att tryckpapper skulle blifva tullfritt. Men, hvad är tryckpapper, huru skall man definiera "tryckpapper", då man vet, att tryckning kan verkställas på nästan alla sorter papper, äfven postpapper, skrifpapper m. m. äfvensom att nyssnämnda slag af papper verkligen användas för detta ändamål? Begagnandet af ordet tryckpapper har därför ansetts icke vidare lämpligt i tulltaxan och har tullkomitén uppgjort ett nytt förslag, genom hvars antagande de mycket öfverklagade olägenheterna vid pappersförtullningarne säkerligen skola förekommas. Förslaget, intaget i den Kongl. propositionen, upptager nemligen endast trenne afdelningar, af hvilka den första, med tullsats af 2 öre per kilogram, omfattar kardus-, makulatur- och annat groft till skrifning, ritning eller tryckning ej tjenligt; den andra, med tullsats af 20 öre per kilogram, de finare papperssorter, som undergått vidare bearbetning, sedan papperet blifvit färdigt, såsom förgylt, försilfradt, koloreradt och glacépapper, äfvensom papper i förening med väfnad, den tredje med tullsats af 10 öre per kilogram, alla öfriga slag nemligen dels de förut särskildt upptagna sug-, tryck- och plansch- samt tapet-, dels ock post-, skrif-, rit-, kopia med flera ej specificerade slag. Detta förslag innebär visserligen, att tullen för olimmadt tryckpapper, sugpapper och planschpapper, höjes från 5 till 10 öre samt för tapetpapper från 9 till 10 öre, men för alla öfriga sorter, hvilka ej kunna hänföras till de härofvän i andra punkten uppräknade, är tullen nedsatt från 19 till 10 öre, allt per kilogram. Denna senare rubrik: "andra slag, linieradt derunder inbegripet", innefattar äfven de papperssorter, det s. k. tryckpapperet, hvars förtullning så ofta öfverklagats. Under år 1880 uppgick importen af sug- tryck- och planschpapper till 186,493 skålpund, af tapetpapper till 19,896 skålpund och af andra slag (derunder äfven färgadt m. m.) till 1,467,132 skålpund. Nedsättningen i tull, som dock på grund af den förändrade uppställningen ej kan till siffran nogrant uträknas, skulle efter den uppgifna quantiteten uppgå till 132,042 kronor, medan förhöjningen ej bestiger sig till mera än 9,523 kronor. Minskningen i tullinkomsten af papper blir följaktligen ganska betydlig. Jag vill tillägga, att då tullkomitén från 19 till 10 öre nedsatt tullen å de i tredje punkten upptagna papperssorterna, kan jag för min del icke vara med om att tillstyrka en ännu större nedsättning, eller till 5 öre per kilogram såsom af Herr Johansson föreslagits, ty en sådan nedsättning skulle utan tvifvel mycket ofördelaktigt inverka på pappersbrukens ställning och åstadkomma en rubbing i det nu bestående som för denna industri ej kunde vara helsosam.

Jag anhåller om bifall till Utskottets förslag.

Öfverläggningen var slutad. Herr Talmannen framställde propositioner såväl på afslag å Herr Gumælii ifrågavarande framställning och bifall i stället till Kongl. Maj:ts förslag i ämnet, som ock på bifall till reservantens yrkande; och fann Herr Talmannen svaren hafva utfallit med öfvervägande ja för den förra meningen. Votering be-

*Angående
tullen å
Tryck-
papper.
(Forts.)*

Angående
tullen å
Tryck-
papper.
(Forts.)

gärdes och företogs, enligt en nu uppsatt och af Kammaren godkänd så lydande omröstningsproposition:

Den som, i fråga om Bevillnings-Utskottets i 33:dje punkten af Betänkandet N:o 10 gjorda hemställan, vill, att Kammaren, med afslag å Herr Gumælii ifrågavarande motion, må bifalla hvad Kongl. Maj:t i ämnet föreslagit, röstar

Ja

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har Kammaren beslutat, att tullsatsen under N:o 400 "Papper, andra slag, linieradt derunder inbegripet" bestämmes till 5 öre per kilogram.

Omröstningen visade 117 ja mot 32 nej; hvadan beslut fattats i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Angående
tull å Rötter.

I punkten 34 hade Utskottet tillstyrkt, att Herr J. Rundbäcks i motionen N:o 84 gjorda framställning derom, att Rötter skulle åsättas tull med 10 öre per kilogram, icke måtte bifallas.

Med anledning af denna hemställan yttrade

Herr Jöns Rundbäck: Då jag är tillgänglig för goda skäl och för öfrigt är ganska tålmodig af mig, så skall jag icke yrka bifall till min motion och således icke heller besvara Kammaren med någon votering. Jag hoppas att Kammaren så enhälligt som möjligt måtte bifalla Utskottets förslag, ty Utskottets skäl för afslag i denna punkt äro de bästa jag sett i hela betänkandet. Utskottet säger nemligen: "Då det emellertid icke kan vara lämpligt att med tullbeskattning fördyra en vara, som i ganska vidsträckt mån ingår i den allmänna förbrukningen, hemställer Utskottet etc." Med stöd af denna motivering skall jag, om jag lefver till nästa år och då återkommer till Riksdagen, icke underlåta att väcka motion om borttagande af tullen å kaffe och socker, som ju äro bland de mest allmänna förbrukningsämnen.

Jag yrkar bifall till Utskottets förslag i den nu föredragna punkten.

Vidare anfördes icke. Med afslag å Herr Rundbäcks förevarande framställning, godkände Kammaren hvad Kongl. Maj:t i ämnet föreslagit.

Punkten 35.

Med afslag å Herr E. G. Boströms ifrågavarande förslag samt med godkännande af hvad Kongl. Maj:t beträffande tull å artikeln.

sirup föreslagit, biföll Kammaren Utskottets i denna punkt gjorda hemställan: *Angående tull å Rötter.*
(Forts.)

Punkterna 36 och 37 samt 39 och 40.

Med afslag å de i afgifna motioner gjorda framställningar, hvarom dessa punkter handlade, godkände Kammaren hvad Kongl. Maj:t i hithörande ämnen föreslagit.

Punkten 41.

Bifölls.

Punkten 42.

Utskottet hade hemställt, att Herr *E. G. Boströms* i motionen N:o 119 framställda förslag om att åsätta *Vagnar*, afsedda för jernvägs- och spårvägstrafik, en tull af 5 procent af värdet, måtte lemnas utan afseende.

Angående tullen å Vagnar jernvägs-, och spårvägs-.

Herr Granlund anförde: Jag har icke begärt ordet för att yrka någon förändring i hvad Utskottet i denna punkt hemställt, utan endast för att fästa Kammarens uppmärksamhet på en oegentlighet, som förekommer i det föreliggande tulltaxeförslaget, der jernvägslastvagnar upptagas i samma kategori som vanliga arbetsvagnar. En jernvägsvagn således, som kan kosta två till tretusen kronor, skall, såsom upptagen i tulltaxan under samma kategori som en vanlig arbetsvagn, hvilken kostar till 75, 100 å 150 kronor, nu draga samma tull som denna eller fem kronor. Det är icke i egenskap af tillverkare af dylika vagnar jag framställer denna anmärkning, ty ingendera af dessa sorter tillverkas vid min fabrik, utan endast för att visa det orimliga uti att bestämma en tull af allenast fem kronor per styck för vagnar, som kosta cirka 20 gånger mera än en annan sort med lika tullsats. Då synes det mig nästan vara bättre att stryka hela denna tullsats än att bestämma en tull af cirka $\frac{1}{2}$ procent af värdet, ty det är nästan ett hån emot principen, att detta skall utgöra tullskydd. Jag vill icke framställa något yrkande, men jag anser, såsom jag nämnt, att en oegentlighet förefinnas i denna punkt af den föreslagna tulltaxan, hvilket Bevillning-Utskottet bort rätta.

Vidare yttrades ej. Med afslag å Herr Boströms ifrågavarande förslag, biföll Kammaren hvad Kongl. Maj:t i ämnet föreslagit.

Punkten 43.

Uti det af Kongl. Maj:t afgifna tulltaxeförslaget innehöll rubriken *Vin* nedanstående bestämmelser:

Angående tull å Vin.

“*Vin*, alla slag:
af till och med 15 procents alkoholhalt,

Angående
tull å Vin.
(Forts.)

såvida varan inkommit sjöledes direkt från
produktionslandet 1 liter 16,5 öre.

Anm. När i ofvannämnda fall vin införes
på buteljer, förhöjes tullen med 1
öre för hvarje butelj.

af till och med 15 procents alkoholhalt, så-
vida varan inkommit annorledes, eller af
mer än 15 procents till och med 25
procents alkoholhalt:

på fat, större eller mindre 1 kilogram 30 öre,
på andra kärl 1 liter 65 „

af högre alkoholhalt än 25 procent; tullbehandlas såsom likör.“

Herr *E. G. Boström* hade i sin förut nämnda motion yrkat, att
tullen å viner af mer än 15 procent till och med 25 procent alkoholhalt
skulle, då varan inkomme på fat, utgöra 45 öre per kilogram.

Af Utskottet var föreslaget, att rubriken Vin i tulltaxan måtte
erhålla följande lydelse;

“*Vin*, alla slag,

af till och med 15 procents alkoholhalt 1 liter 16,5 öre.

Anm. När i ofvannämnda fall vin införes på
buteljer, förhöjes tullen med 1 öre
för hvarje butelj.

af mer än 15 procents till och med 25 pro-
cents alkoholhalt:

på fat, större eller mindre 1 kilogram 30 „
på andra kärl 1 liter 65 „

af högre alkoholhalt än 25 procent; tull-
behandlas såsom likör.“

Efter föredragning af denna hemställan, mot hvilken reservationer
inom Utskottet anmäls dels af Herrar *E. G. Boström*, *Reutersvärd*,
N. Fock, *N. J. Boström* och *Svensson*, dels af Herr *Lönegren* och dels
af Herr *Olof Jonsson*, anförde:

Herr *Sven Nilsson*: Jag har icke förut yttrat mig angående
det föreliggande betänkandet af den anledningen, att jag i öfrigt varit
nöjd med hvad Utskottet hemställt i de redan föredragna punkterna,
men i fråga om Utskottets förslag i denna punkt vill jag fästa Kam-
marens uppmärksamhet uppå, att, såsom mig synes, goda skäl tala
för att i denna del lyssna till hvad som hemställs i den Bevill-
nings-Utskottets betänkande bifogade reservation. Vid franska han-
delstraktatens behandling i denna Kammare förebars emot dem, som
ifrigt påyrkade traktatens förkastande — och som skäl härfor anförde
att vin och en del andra öfverflödsvaror utan skada kunde bära högre
tullsatser, hvilka traktaten skulle hindra Riksdagen en allt för lång
tid att bestämma öfver — att vid bestämmandet af tullafgifterna på
de starkare vinerna, Riksdagen icke hindrades från att fullfölja denna

afsigt, beträffande dessa viner, ty det var blott de lättare vinerna som voro upptagna i traktaten. Men ingen kan förneka, att den allmänt gängse motviljan emot denna traktat härledde sig just deraf, att deri bestämdes för konjak och en del bättre viner en alltför lindrig tull. Jag delade äfven för min del obetingadt denna åsigt, emedan jag anser de bättre vinerna, och synnerligen konjak, såsom förbrukningsvaror, vara öfverflödiga för vårt land; icke minst för den fattige — eller arbetsklassen. Och jag tror således, att de skäl, som då voro bestämmande för motståndarne till traktaten, nu tala för att belägga de s. k. starka vinerna med en synnerligen högre tull än den Kongl. Maj:t föreslagit, och hoppas, att de, som i likhet med mig önska framgång åt traktaten och då gifvo den meningen till känna, att inga hinder skulle läggas i vägen för en högre tull på de starkare vinerna, nu också måtte infria detta uttalande. Jag anser därför all anledning förefinnas att fästa afseende vid den reservation, som afgifvits af Herr Boström emot Utskottets hemställan i denna punkt, och anhåller om proposition på det yrkandet, att tullen å vin af mer än 15 procent till och med 25 procent alkoholhalt införd å fat måtte höjas från, såsom här är föreslaget, 30 öre till 45 öre per kilogram.

*Angående
tullen å Vin.
(Forts.)*

Herr Hedin: Kongl. Maj:t har i den nu föredragna punkten gått så långt, han af den franska handelstraktatens bestämmelser nödgats att gå, men icke längre. Bevillnings-Utskottet åter har funnit lämpligt att gå ännu längre och nedsätta tullen på en lyxvara. Utskottet anför såsom skäl härtill, att nödvändigheten af produktionsbevis med deraf följande lätt insedda olägenheter och förvecklingar borde föranleda ändring i Kongl. Maj:ts proposition. Bevillnings-Utskottet har sålunda på sidan 30 i sitt betänkande alldeles glömt hvad det yttrat på sidan 8. När Bevillnings-Utskottet nemligen på sidan 8 helt välvilligt sökte öppna en débouché i vårt land för det tyska potatisbrännvinet, fann Utskottet den säkerhet, som vinnes genom produktionsbevis och konsulscertifikat, alldeles förträfflig, men på 30:de sidan, der Utskottet söker skäl för en ytterligare nedsättning i vintullen, duga detta slags bevis alls icke. Då den franska handels-traktaten behandlades i denna Kammare, och Herr Statsrådet och chefen för Utrikesdepartementet förutspådde den snara ankomsten af den dag, då nästan hvarje hushåll i vårt land skulle dagligen begagna sig af franska viner, funderade jag, huruvida jag skulle uppfatta detta yttrande såsom ett skämt eller såsom ett bevis på en hittills bland svenska statsrådsledamöter exempellös okunnighet om svenska förhållanden. Nu har jag emellertid fått mitt tvifvel häfdt, då jag funnit, att Bevillnings-Utskottet lärer hysa samma åsigt som den ärade ledamoten af regeringen.

En ärad ledamot af Bevillnings-Utskottet har under diskussionen upplyst, att det vid behandlingen af tulltaxan inom Utskottet var en "stående fråga", huruledes man skulle finna tillfälle att göra tullnedsättningar på varor, som förbrukas af den stora massan af folket, för att derigenom skaffa den en equivalent mot de tull-lindringar, som, i följd af franska traktatens antagande, kommit de bemedlade till godo.

*Angående
tullen å Vin.*
(Forts.)

Nu finner jag, att Bevillnings-Utskottet vid behandlingen af vintullen funnit ett sådant tillfälle; när jag talar om Utskottet, undantager jag naturligtvis den ärade reservanten.

Kongl. Maj:t gaf den 26 September 1879 tullkomitén det först ändigande, "att tillse huruvida någon förändring af nu stadgade tullsatsar kunde anses påkallad med hänsyn till den billiga fördelningen af de skattebidrag, som i tullavgifter uttagas". Jag tillåter mig hemställa till det ärade Bevillnings-Utskottets benägna öfvervägande, huruvida man åstadkommer en billig fördelning af skattebördorna, då man nedsätter tullen på vin, men på samma gång dels höjer tillverkningskatten på brännvin, dels är betänkt på att pålägga en ny ölskatt och dels har i sinnet att än ytterligare höja skatten på brännvin. Har man åstadkommit en billig fördelning af skatterna, då man får importera franskt vin för 16 $\frac{1}{2}$ öre per liter, men låter arbetaren på våra utskänkningsställen betala en kanna brännvin med 3 kronor 50 öre? Detta är ett sätt att stifta beskattningslagar, så Gud sig nådeligen förbarme öfver dem, som stifta lag på sådant sätt till sin egen fördel, men på deras bekostnad, hvilka icke hafva någon röst vid lagstiftningen.

Jag anhåller om afslag på Utskottets betänkande och bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Häruti förenade sig Herrar *Hæggström, Lundblad, Ekdahl, J. Johansson* från Stockholm, *Granlund, F. G. Sandvall, Weckman, Mejenqvist, J. E. Johansson* i Forneby, *H. Andersson* i Bringåsen, *E. Olsson, O. Andersson* i Lyckorna och *J. Anderson* i Hälla.

Herr Olof Jonsson: Det torde måhända synas öfverflödigt att yttra något vidare i denna fråga, då Kammaren genom de många instämmandena med den näst föregående talaren tydligen gifvit tillkänna, att den icke delar Utskottets åsigt i denna fråga. Då jag emellertid i afseende på denna punkt hyser samma åsigt som en annan reservant, men icke helt och hållet kan gilla de motiv, han anför, ber jag att få angifva de skäl som för mig i detta fall varit bestämmande.

Utskottet säger att en differentialtull på vin, som infördes på annat sätt än sjöledes direkt från produktionsorten, skulle förfela ändamålet: att skaffa statsverket inkomster. I detta fall kan jag icke dela Utskottets åsigt. Franska handelstraktaten bestämmer att den lägre tullen på vin skall gälla, då varan från Frankrike direkte sjöledes hit införes; ergo skall denna bestämmelse också gälla i afseende å alla de stater, med hvilka Sverige ingått handelstraktater på basis af samma behandling som den mest gynnade nation, och på grund deraf skulle, såsom också Herr Bostöm antagit, det vin, som införes från Tyskland, icke få tullbehandlas annorlunda än det franska vinet. Jag kan icke förstå huru man kan komma till något sådant resultat. Enligt uppgifter, som lemnats Utskottet, har Sverige afslutat handels-traktater med följande tyska stater: Hannover, Mecklenburg, Preussen, Oldenburg, Lübeck, Hamburg och Bremen. Men endast uti traktaterna med Bremen, Hamburg, Lybeck och Mecklenburg finnes klausulen om

*Angående
tullen å Vin.
(Forts.)*

att de respektive länderna skola behandlas såsom den mest gynnade nation, hvaremot traktaterna med Hannover, Oldenburg och Preussen gå hufvudsakligen ut på att försäkra hvarandra den fördel, att varor, som hit införas med tyska fartyg, icke skola förtullas högre, än om de vore anlända med svenska fartyg och tvärtom, att svenska fartygs varor i Tyskland skola tullbehandlas, som om de anlände med tyska fartyg. Nu veta vi, att af alla dessa stater med Preussen i spetsen sedan dess det tyska kejsardömet blifvit bildadt, och det är således svårt att veta hvilken af dessa afslutade traktater skall vara normen för behandlingen af varor från tyska kejsardömet. Jag föreställer mig visserligen att då Preussen var den största makten på den tid, dessa traktater ingingos — och derjemte var den makt, som bildade det nuvarande kejsardömet — borde de traktatsbestämmelser, som gälla mellan Sverige och Preussen, vara bestämmande i detta fall. Men i så fall skulle icke det vin, som nu införes från Tyskland, få förtullas efter den lägre tariffen, på grund af något traktatsaftal. Derjemte får jag påpeka, att detta vin till allra största delen produceras i Rhenprovinserna och med ingen af dessa stater har Sverige någon handels-traktat. Skulle nu detta vin få införas för lägre tull, skulle det väl ske på den grund, att Rhenprovinserna ansåges tillhöra Tyskland, och Tyskland i tullpolitiskt afseende utgjorde en enhet, som finge draga nytta af de förmåner, som några små bråkdelar af denna makt förut be-tingat sig. Jag kan emellertid icke finna välbetänkt, att på detta sätt tillämpa gällande traktatsaftal. Traktaterna äro ett slags köpeaftal, der hvar och en söker tillskansa sig fördelar genom tullnedsättningar. Skall man nu medgifva Tyskland en rätt, som det egentligen icke enligt traktaten eger, så tror jag icke man går välbetänkt tillväga.

På dessa grunder anser jag att differentialtullar både kunna och böra verka till att medföra ökade statsinkomster, och det är också på dessa skäl jag yrkar, att differentialtullar måtte införas på sätt Kongl. Maj:t föreslagit. Den förste ärade talaren yrkade endast en tullförhöjning på starkare viner, men alls icke införande af differentialtullar, men lika nödvändigt som det är att höja tullen på starkare viner, lika nödvändigt är det också att Kongl. Maj:ts förslag rörande bestämmelserna om de svagare viner bifalles.

Jag yrkar således bifall till Kongl. Maj:ts förslag, dock med den förändring att tullsatsen under rubriken 580 måtte ändras på det sätt, att det kommer att heta: "vin på fat, större eller mindre — 1 kilogram 45 öre", i stället för, såsom Utskottet föreslagit, 30 öre, och anhåller jag om proposition på detta mitt yrkande.

Herrar *A. Andersson* i Intagan och *Stormats Mathias Olsson* instämde med Herr *O. Jonsson*.

Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre *Hochschild*: Jag var tyvärr icke närvarande, då den förste ärade talaren hade ordet och ber honom derföre förlåta mig, om jag uraktlåter att besvara de anmärkningar han framstälde.

Jag hörde att den siste talaren slutade sitt anförande med att

Angående
tullen å Vin.
(Forts.)

yrka en förhöjning af tullen å vin af öfver 15 procent till och med 25 procent alkoholhalt från 30 öre, såsom af Kongl. Maj:t föreslagits och äfven af Bevillnings-Utskottet tillstyrkts, till 45 öre per liter. Jag skall då bedja att för Kammaren få anföra ett skäl, som jag anser vara ganska talande för den af Kongl. Maj:t föreslagna lägre tullsatsen. Det torde vara alla Kammarens ledamöter bekant, att ännu i denna stund, det vill säga ända till dess den nya tulltariffen kommer att tillämpas, är alkoholskalan hos oss från 0 till 21 samt från 21 till 25 procent. Genom den franska handelstraktaten har alkoholskalan blifvit nedflyttad till 15 procent; det vin, som håller mellan 15 och 21 procent alkohol, kommer under den högre kategorien. Vin, som i detta ögonblick drager en tull af $16\frac{1}{2}$ öre, kommer att plötsligen höjas från $16\frac{1}{2}$ till 30 öre, d. v. s. allt vin, som håller mellan 15 och 21 procent alkohol. Nu är förhållandet, att just denna alkoholhalt hålla nästan alla spanska viner; de hålla för det mesta under 21, men jag vågar säga: alla hålla öfver 15 procent. Vi komma således att plötsligen, utan att ens ropa: "gif akt", på en gång höja tullen å dessa viner från $16\frac{1}{2}$ till 30 öre. Detta vin kommer dock från ett land, med hvilket vi länge lefvat i vänskapligt förhållande och som naturligtvis komme att anse en dylik åtgärd såsom ett högst oväntadt och besynnerligt beteende från vår sida. Jag får derfor erkänna, att då det första gången inom regeringen var fråga om tullen på vin, var det med en viss förskräckelse jag hörde talas om detta uppåtgående. Jag har emellertid fått medgifva, att vi kunna säga spaniorerne, att om vi höjt tullen på deras viner mellan 15 och 21 procent alkoholhalt, så hafva vi deremot sänkt densamma på viner mellan 21 och 25 procent. Häri finnes således på sätt och vis en kompensation. Jag tror visserligen icke att spaniorerne skola finna sig fullt tillfredsställda dermed, men de böra åtminstone icke känna sig så skuffade, som om vi höjde tullsatsen till 45 öre, d. v. s. nära tredubbla beloppet, på en af deras viktigaste exportartiklar. Spanien har under den 10 Oktober förra året uppsagt alla sina traktater med främmande makter. Och dess regering har hos Cortez framlagt ett lagförslag, ur hvilket jag vill tillåta mig att uppläsa en artikel, om hvilken jag anser att Riksdagen icke får lemnas i okunnighet. Artikeln 6 i detta förslag lyder sålunda: "Regeringen skall fortfarande vara bemyndigad att höja tull- och sjöfartsavgifter å varor och fartyg tillhörande eller kommande från de länder, som i något afseende vidtaga för spanska produkter eller handeln skadliga åtgärder". Spaniorerna säga oss således på förhand ärligt och utan omsvep: "Om ni behandlar oss illa, om ni vidtager åtgärder, som äro skadliga för oss, skall vår regering vara bemyndigad att äfven vidtaga åtgärder till men för det land, som sålunda handlar till men för Spanien". Vi hafva ganska viktiga intressen att bevaka i Spanien. Vi hafva der en betydlig sjöfart, hvars bruttofrakter uppgått till 1,100,000 — således ett icke ringa belopp. Vi få icke äfventyra en så viktig näringsgren, utan böra såvidt möjligt försöka hålla oss inom sådana gränser, att vi icke stöta Spanien för hufvudet och framkalla represalier, hvilka verkligt i ett sådant fall som detta skulle synas vara väl berättigade. Ty

huru skulle väl vi tolka en åtgärd från en främmande makt, som plötsligen höjde tullen å en af våra viktigaste exportartiklar med tre gånger dess förutvarande belopp. Jag tror vi skulle känna oss obehagligt berörda.

*Angående
tullen å Vin.
(Forts.)*

På grund af hvad jag nu haft äran anföra, vill jag uttrycka den förhoppning, att Riksdagen icke beslutar den högre tullen, utan af rent praktiska skäl antager den lägre af Kongl. Maj:t föreslagna tull-satsen: 30 öre.

Herr Hedlund: Jag begärde ordet för att nämna, att just de omständigheter, för hvilka Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärenden nyss fullständigt redogjort, föranledt Utskottet att föreslå den lägre tullsatsen af 30 öre. Då nemligen dessa upplysningar i Utskottet kommo oss tillhanda genom förre Utrikesministern General Björnstjerna, ansåg åtminstone jag mig icke böra taga på mitt ansvar att ställa mig mot sådana upplysningar och det omdöme, som deraf föranleddes från deras sida, som borde bäst känna denna sak. De som tro sig bättre förstå saken må göra det, men jag för min del, anser mig här böra följa regeringen.

Jag vet icke om de många instämmanden, som nyss kommo en talare på stockholmsbänken till del, då han på en gång talade om skatt på bränvin och skatt på vin, föranleddts af hvad han yttrade i fråga om bränvinet eller af hvad han yttrade i fråga om vinet. Den frågan är en öppen fråga. Men var det det förra, så får jag säga, att jag för min del anser att vi icke få glömma bort att vi nu icke lagstifta om bränvinsskatt utan blott om skatt på vin. Den, som följt med den ständigt ökade beskattningen på bränvin under de sista 30 åren, lär väl icke kunnat undgå att iuse, att den omständighet, att bränvinet är en rusgifvande dryck, härvid varit den bestämmande grunden för beskattningen. Deremot har det väl icke kunnat falla någon in att bedöma frågan ur den synpunkt, att man med den ökade skatten blott skulle vilja försvåra bränvinsbränningen därför att den vore svensk. Jag protesterar mot att det någonsin funnits någon afsigt att orättvist beskatta bränvinshandteringen i Sverige. Hänsynen har uteslutande varit den, att hämma förbrukning af en dryck, hvars rusgifvande egenskap förvildat månget godt och ädelt sinne och bragt olycka inom familjerna.

Jag vill därför hoppas, att det bifall, den nämnde ärade talaren vann, afsåg hvad han yttrade i fråga om *vinet*, men icke hans yttrande om *bränvinet*.

Herr E. G. Boström: I Utskottet har jag varit af samma åsigt som Herr Olof Jonsson, i det jag önskade bifall till Kongl. Maj:ts förslag med den ändring endast, att tullen på vin af mera än 15 procent alkoholhalt måtte höjas med 15 öre eller från 30 till 45 öre per kilogram och jag vidhåller denna min mening. Herr Utrikesministern, som opponerade sig mot denna förhöjning, anförde såsom skäl för sin åsigt, att Spanien utan tvifvel skulle känna sig mycket "skuffadt" af en sådan åtgärd. Han yttrade äfven att alla spanska

Angående
tullen å Vin.
(Forts.)

viner falla emellan 15 och 21 procent och sålunda skulle drabbas af denna förhöjning, men vi kunna, tillade han, bjuda spanjorerna en kompensation, för den redan stora tullförhöjningen från 16,5 till 30 öre uti nedsättningen från 45 till 30 öre för de viner, som falla mellan 21 och 25 procent. Men jag frågar: hvad blir det för en kompensation om alla spanska viner falla mellan 15 och 21 procent? Det blir ju en kompensation på papperet, och jag föreställer mig att spaniorerna icke skola fästa sig dervid. Därföre synes det mig, att de redan af förhöjningen till 30 öre skola känna sig knuffade, om de öfverhufvud kunna känna det alls. Jag kan dock svårligen fatta huru de skola kunna göra det, därför att vi begagna oss af vår rätt att höja tullarne. Vi hafva ju förklarat, att vi endast väntade på upphörandet af den franska handelstraktaten, för att kunna ändra tullsatserna på det sätt, som vi anse för oss lämpligt, och om Riksdagen här sätter vintullen till 45 öre, så fullföljer Riksdagen endast en afsigst, som jag vågar påstå den länge hyst. Ty så länge bränvinet beskattas så dyrt som för närvarande, så länge böra ock sprithaltiga viner draga hög tull. De äro rusdrycker, äfven de.

Hans Excellens Herr Utrikesministern frågade, huru vi skulle känna oss till mods, om andra länder toge sig före att helt plötsligt höja tullen på någon af våra förnämsta exportartiklar. I detta afseende ber jag få erinna om Frankrike. Detta land höjde alla sina tullar för att sedan kunna tilltvinga sig eftergifter från vår sida. Der hafva vi åtminstone att visa Spanien ett vackert föredöme genom det sätt, hvarpå vi underkastade oss en sådan behandling. Man har i allmänhet erkänt, att en af de största olägenheterna af den franska traktaten vore den, att å en del artiklar bestämdes lägre tull, än de egentligen borde draga. Kongl. Maj:t har nu genom förslaget om differentialtullar å vin sökt begränsa denna olägenhet. Men Utskottet har velat för stora densamma. Hvad rättvisa och billighet kan ligga uti ett sådant tillvägagående? Vore det icke bättre att söka göra dessa olägenheter, dessa afsteg från hvad vid tullbeskattning måste anses billigt och rättvist, så små som möjligt? På dessa och de skäl, som den förste ärade talaren anført, ber jag få yrka bifall till hvad jag i reservationen hemställt.

I detta yttrande instämde Herrar *M. Trulsson*, *J. E. Ericsson* i Ahlberga och *Liss Olof Larsson*.

Hans Excellens Friherre Hochschild: Enligt hvad Herr Boström nyss anförde skall jag hafva gjort mig skyldig till ett felaktigt uttryck. Jag skulle hafva sagt, att *alla* spanska viner fölle mellan 15 och 21 procents alkoholhalt. Detta var åtminstone icke min mening att säga och jag tror mig icke heller hafva yttrat annat, än att *nästan* alla spanska viner fölle under detta procenttal, men att det finnes spanska viner, som hålla en högre siffra. Annars skulle jag hafva gjort mig skyldig till en stor naivetet, om jag påstått, att Sverige skulle kunna lemna någon slags kompensation i eftergift af tullsatsen å en vara, som icke produceras i Spanien. Det är blott detta, jag velat säga,

för att få mitt förra yttrande nu genast i protokollet justeradt, derest det verkligen skulle fallit så, som Herr Boström citerade detsamma. *Angående tullen å Vin.* (Forts.)

Friherre Fock: I fråga om tullen å viner, som hafva större alkoholhalt än 15 procent, har Kongl. Maj:t föreslagit en tullsats af 30 öre per kilogram, då vinet inkommer på fat. Tullkomitén hade för allt vin af till och med 25 procents alkoholhalt satt en tull af 30 öre per kilogram, derest det infördes på fat, och 65 öre per liter, om det infördes på andra kärl. Pluraliteten inom Utskottet har, såsom jag tror, helst velat bestämma tullen å vin till 45 öre per kilogram, men man har slutligen enats om det förslag, Utskottet framställt, emedan man befarade, att en mängd förvecklingar annars kunde uppstå. Hans Excellens Herr Utrikesministern har närmare utvecklat dem, så att det är öfverflödigt för mig att dermed nu upptaga Kammarens tid.

Jag skall i stället bedja att få yttra några ord om den s. k. differentialtullen, så att rätta betydelsen af en så beskaffad tull må klart framstå. Kongl. Maj:t har föreslagit att vin, alla slag, af till och med 15 procents alkoholhalt, såvida varan inkommit sjöledes direkt från produktionslandet, skall draga en tull af 16,5 öre per liter, men, om varan annorledes inkommit, en tull af 30 öre per kilogram på fat och 65 öre per liter på andra kärl.

Nu är det fallet, att ganska mycket vin inkommer till Sverige, icke direkt från produktionsorten, utan t. ex. från London. Följden blir naturligtvis den att, om ett fartyg går från Bordeaux direkt till Göteborg och der förtullas, så utgår tullen med $16\frac{1}{2}$ öre per kilogram eller liter, men att när fartyget kommer till Göteborg från London med precis samma slags vin, så förtullas det senare med 30 öre per kilogram. Denna skilnad är så stor, att man väl kan tänka sig att varuegaren, i stället för att låta fartyget gå direkt från London till Göteborg, först skickar det till en fransk hamn och derifrån utklarerar det till sistnämnde stad; och med begagnande af denna utväg blir tullen den lägre. Men vinhandlaren har ingalunda vunnit derpå; möjligen kan befraktaren göra en liten vinst.

Vidare har det blifvit upplyst, att om ett fartyg, som är destineradt till Stockholm, går ifrån Bordeaux med vinlast och anlöper Köpenhamn för att der aflemna en del af lasten och med det öfriga ankommer till Stockholm, det är förenadt med ganska stora svårigheter att få en sådan last förtullad såsom direkt anländ från Bordeaux. Det var för att förekomma detta som Utskottet på enskildt initiativ föreslog den ifrågavarande förändringen. För min del håller jag icke så mycket på densamma; staten kommer hvarken att vinna eller att förlora derpå; men jag tror verkligen att det kan hafva skäl för sig. Kammarens sympatier för saken tyckas emellertid icke vara särdeles stora, och jag skall för min del med lugn upptaga vare sig Kammararen bifaller Kongl. Maj:ts eller Utskottets förslag.

Herr C. A. Larsson: Under hela min riksdagsmannatid har jag, det får jag bekänna, aldrig sett att frihandlare och protektion-

*Angående
tullen å Vin.*
(Forts.)

nister kommit i strid, då det gält lyxartiklar, hvartill jag räknar dessa utländska viner. Jag vet, att det fins en klass medborgare inom Sverige, som anse dessa viner vara lika nödvändiga för sig, som den stora allmänheten anser sig hafva behof af lilla supen. Jag förundrar mig högligen öfver huru Hans Excellens Utrikesministern kan komma fram med den satsen, att de främmande land, hvarifrån vi taga vårt vin, skulle bli onda på oss, om vi höjde införseltullen derå. Ty icke lär det väl vara Spanien eller något annat land som får betala tullen, utan det blir väl de, som dricka ur vinet. Jag tviflar på, att om ock vi skulle inskränka vår vinkonsumtion här i landet, de spanska potentaterna skulle bli onda på oss eller vilja trakassera oss därför. Således skulle enligt min tanke en tullförhöjning på de starka vinerna icke vara så farlig eller medföra några hotande åtgärder ifrån Spaniens sida. Ty hafva spaniorerna vin att sälja, så är jag öfvertygad om att våra mera lyckligt lottade medborgare icke skola underlåta att köpa deraf, trots det blefve dem något dyrare eller kanske snarare *just därför*, eftersom det är en känd sak, att ju mer det kostar, desto bättre smakar det.

Då franska handelstraktaten år 1865 första gången antogs, var jag mycket ifrig för densamma. Jag befann mig äfven då på en frihandelsvänlig ståndpunkt, och åtskilliga ledamöter af dåvarande prestandet lofvade oss att vi skulle få dricka äkta rödvin för 18 skilling halfstopet. Men förgäfves har jag väntat på dessa sötebrödsdagar, då man skulle få köpa rödvin för det priset. De lurade mig således i denna punkt, och jag skall ännu en gång icke låta dåra mig af förhoppningen att här i vårt land få några så prisbilliga viner.

Jag håller därför strängt på att vi höja införseltullen på vinet. De som hafva råd att dricka det, få också deltaga i de högre afgifterna. Jag tycker till och med att de sjelfva borde erbjuda sig att betala den dyra tull, som Herr Boström föreslagit. Allra minst tycker jag det är rätt snällt af dem att de säga nej till en så billig affär som detta skulle bli, ty som sagdt, ju dyrare vara, dess bättre smakar den. Det se vi ju på champagnen, som väl är så mycket begärligare än rödt vin, därför att den får betalas med 5 kronor halfstopet, under det samma quantitet rödt vin endast kostar 1 krona.

Jag förenar mig med Herr Boström i hans reservation och hoppas att den må blifva så enhälligt som möjligt bifallen af Kammaren.

Herr *Magnusson* förenade sig med Herr C. A. Larsson.

Herr Sven Nilsson: Vid behandlingen af den franska handels-traktaten i denna Kammare uttalades från statsrådsbanken den förhoppningen, att genom antagandet af traktaten vinet snart skulle komma att finnas på de fattigas bord lika väl som på de rikas, och således skulle blifva snart sagdt en nödvändighetsvara äfven för den fattige arbetaren i vårt land. Jag beklagade då från min ståndpunkt sedt att ett sådant yttrande kunnat fällas, isynnerhet om denna mening delas af regeringen, men är dock öfvertygad att, om regeringen verkligen hyser en sådan åsigt, står den säkerligen temligen ensam om densamma,

I dag hafva vi af samme talare, Hans Excellens Herr Utrikesministern, fått höra, att den nu ifrågasatta tullsatsen egentligen skulle gälla de spanska vinerna. För min del kan jag lika litet inse att de spanska vinerna kunna hänföras till nödvändighetsvaror för arbetarne i vårt land som andra viner.

Nu har han tillika uttalat den åsigten, att vi skulle komma i "ovänskapligt" förhållande till Spanien för den händelse vi skulle belägga dessa ifrågavarande viner med högre tull än den Kongl. Maj:t föreslagit. För min del kan jag icke tro, att vi af sådan anledning skulle kunna komma i ovänskap med Spanien, och jag anser för min del, att vi i sådana fall som det föreliggande, både kunna och böra vara så själfständiga, att vi icke mer än som redan skett låta en eller annan makt påtruga oss till införande i vårt land varor, som för oss äro öfverflödsartiklar och dem vi icke behöfva. Jag är dessutom fullt förvissad derom att, derest svenska Riksdagen hade vid franska handelstraktens afslutande förbehållit sig full frihet att lägga tull på alla viner och lyxartiklar, skulle vår tulltaxa få ett helt annat utseende än som nu blir fallet, ty jag tror att svenska folket icke vill hafva dessa artiklar till billigt pris, då det är hufvudsakligen de förmögna klasserna som konsumera dem, och då anser jag att dessa klasser lika väl, och ännu mera, tåla vid att skatta för dem, som de fattiga få göra i fråga om sådana varor, som de behöfva, hvaraf en del draga ganska hög tull. Jag kan således för min del icke dela den åsigt, som uttalats från statsrådsbänken, utan vidhåller den uppfattning jag har, att i alla de fall, der icke den franska traktaten lägger hinder i vägen därför, böra vi lägga tull på alla slags lyxvaror, och således ej nu längre låta inverka på den allmänna meningen af nya traktatbestämmelser utöfver dem, som redan blifvit antagna.

En talare på göteborgsbänken nämnde, att man icke borde tala om bränvinet i sammanhang med vinet, emedan dessa artiklar icke hörde tillsammans. Han talade om att bränvinet var en rusdryck, och vidare om de olycksbringande följderna af denna rusdrycks användande och trodde därför, att denna dryck väl tålte den beskattning, den bär, och det pris, den betingade vid försäljning åt konsumenterna. Jag trodde icke, att han var obekant med det verkliga förhållandet, att det är dessa nu ifrågavarande viner och andra sorters förädlade drycker, som icke minst bidraga till den olyckliga dryckenskapslasten, som man målar i så mörka tafvor i vårt land. Jag är fullt förvissad derom, att man i många flera fall gifver förtärandet af bränvin skulden för denna osedlighet än som är med verkliga förhållandet öfverensstämmande, ty man vet mera än väl att det lika ofta händer, att det är vin och punsch samt andra förädlade drycker, hvaraf folket i vårt land öfverlastar sig, deraf icke minst de bildade klasserna, som i detta fall icke utgöra något undantag. Man får därför icke uteslutande lägga skulden till den i Sverige rådande dryckenskapslasten på bränvinet.

Jag förenar mig således i detta afseende i det yttrande, som fäldes af en talare på stockholmsbänken, att, då en kanna bränvin kostar

*Angående
tullen å Vin.
(Forts.)*

*Angående
tullen å Vin.*
(Forts.)

3 à 4 kronor, är det icke för mycket att också i samma proportion höja priset på vin, emedan jag anser denna rusdryck såväl i städerna som på landsbygden och i synnerhet på landet, der de simplare vinerna företrädesvis förtäras, vara lika skadlig om icke skadligare än brännvin.

Då jag sist yttrade mig, hade jag visserligen observerat de bestämmelser, som äro intagna i Kongl. Maj:ts proposition, men förbigick dem då, emedan jag icke ansåg dem vara af någon synnerligt stor betydelse. Men då den bestämmelse, som är intagen i Kongl. Maj:ts proposition derom, att såvida varan skall draga den lägre tullen, den skall inkomma sjöledes direkte från produktionslandet, från förslaget uteslutes, kan det gifva anledning till en mängd underslef, såsom här af ett par talare blifvit påpekadt. Man kan således icke, efter mitt förmenande, hålla den franska traktaten så i helgd som man förutsatt, för den händelse icke denna af Kongl. Maj:t föreslagna bestämmelse af Riksdagen antages, och får jag anhålla att denna bestämmelse bibehålles i tulltaxan. Då Kongl. Maj:t föreslagit ett sådant tillägg till tulltaxan, föreställer jag mig att tulltjenstemännen, som skola behandla dessa frågor, icke skola finna någon olägenhet vid densammans tillämpande.

Det är på dessa skäl som jag återtager mitt förra yrkande och instämmer i det yrkande, som framställdes af Olof Jonsson i Hof om bifall till Kongl. Maj:ts förslag i öfrigt, endast med den förändringen att i rubriken vin, alla slag, på fat, större eller mindre, i stället för 30 öre per kilogram, skola draga en tull af 45 öre.

I detta anförande instämde Herrar *C. I. Bengtsson, Dahn, Göransson, L. J. Larsson, A. F. Petersson* i Sibbarp, *Jöns Persson* och *L. Andersson* i Wall.

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet Thempander: I fråga om tullsatsens belopp ber jag få framhålla, att det är just den omständigheten, att den gamla franska handelstraktaten lupit till ända och blifvit ersatt med en ny sådan, som gifver Riksdagen större handlingsfrihet, och beredt Kongl. Maj:t tillfälle att föreslå en betydlig tullförhöjning å de ifrågavarande vinerna. Man skulle, att döma af den diskussion, som pågått, kunna tro att här vore fråga om en *lindring* i tullen på de starkare vinerna. Nej, mine Herrar, det är just motsatsen, som här är i fråga. Regeringens förslag går ut på att nära fördubbla en hittills gällande tullsats. Det är nemligen förhållandet att alla viner, som i styrka uppgå till 21 ‰, hittills dragit en tull af 16½ öre, men Kongl. Maj:t föreslår nu att sådana viner som hålla mellan 15 och 21 ‰ skola åsättas en tull af 30 öre. Det är visserligen sant, att de ännu starkare vinerna, nemligen de som hålla 21 till 25 ‰ alkohol, hittills dragit en ännu högre tull och att Kongl. Maj:t nu föreslagit att tullen å den skall nedsättas till 30 öre, men dessa viner spela i vår import en jmförelsevis liten roll och hafva tillika den egenskapen att importen af dem allt mer och mer minskas. De flesta af dessa viner äro nemligen af beskaffenhet att ligga så på gränsen af de 21 procenten, att det är mycket lätt för en importör att arrangera så att de falla under denna gräns.

Ser man sålunda saken i stort och tager i betraktande dess finansiella sida, så är nu icke fråga om en nedsättning i tullen, utan tvärtom en förhöjning till nära dubbla beloppet, och då några talare hafva anmärkt att det vore egendomligt att Kongl. Maj:t icke föreslagit högre tull än 30 öre, så ber jag få hänvisa till det förhållande att 1880 års Riksdag i sitt förslag till alternativa tullsats, som skulle gälla, i händelse franska traktaten icke blefve prolongerad, för samma viner, hvarom nu är fråga, bestämde en tullsats af 30 öre, eller samma belopp, som Kongl. Maj:t nu upptagit i sitt förslag.

För min del får jag upprigtigt bekänna att, om saken betraktades endast ur fiskalisk synpunkt, jag visst icke skulle hafva haft något emot att föreslå en högre tullsats, derest jag trott, att svenska statskassan skulle deraf skördat större inkomster, men statskassan hemtar, såsom jag vid ett föregående tillfälle erinrat, icke någon fördel af onaturligt höga lyxtullar, utan af måttliga sådana, och det kan icke bestridas att tullen å starka viner hittills varit oskäligt hög.

Emellertid kan man ju alltid tvista om den rätta siffran för en tullsats och det lärer icke kunna anföras något absolut giltigt skäl för att den bör sluta på det ena eller andra tiotalet öre, men äfven om jag med uppoffrande af statskassans verkliga intresse skulle hafva känt mig frestad att föreslå en högre tullsats än den Kongl. propositionen innehåller för att tillmötesgå en af mig känd benägenhet inom Riksdagen för höga tullsats, å denna artikel, må jag säga, att när det blef mig meddeladt huru denna sak uppfattades i andra länder, jag icke ansåg mig kunna taga på mitt ansvar att tillstyrka Kongl. Maj:t att föreslå en så betydlig tullförhöjning som att t. ex. tredubbla tullen på de spanska vinerna. Det stod då klart för mig att frågan icke endast gälde om man skulle skaffa statskassan en något större eller mindre inkomst eller huru långt man skulle tillmötesgå en viss obenägenhet mot lyxartiklar, utan att saken hade en längre gående betydelse, och, som sagdt, jag vågade icke tilstyrka en åtgärd, hvarigenom man kunde i vårt förhållande till andra länder på ett alltför kämbart sätt äfventyra viktiga intressen.

Grefve Björnstjerna: Jag är af olika tanke med Bevillnings-Utskottets ärade ordförande. Han ansåg nemligen att, om den ifrågasatta förändringen i Kongl. Maj:ts förslag skulle vidtagas, vore detta icke af någon särdeles betydelse. För min del tror jag deremot att den i Kongl. Maj:ts förslag intagna bestämmelsen, att alla viner, som icke direkt inkomma från produktionsorten, skola betala högre tullafgift, är högst viktig. Under öfverläggningen om traktaten med Frankrike framhölls ju såsom en stor fördel, att man genom nyssnämnde stadgande försäkrade sig om att verkligen erhålla franska viner, icke sådana, som komma från Tyskland, af hvilka vi från Lybeck fått en half million (buteljer?), som säkerligen aldrig sett Frankrike, ehuru de benämnas franska. Sådana viner böra med allt skäl enligt Kongl. Maj:ts förslag bära den högre tullen. Jag tror icke heller att Friherre Focks uträkning håller streck att man kunde transportera viner till London, onlasta dem i fartyg som anlöpte fransk hamn samt der

*Angående
tullen å Vin.
(Forts.)*

Angående
tullen å Vin.
(Forts.)

erhålla produktionsbevis, för att sålunda här komma i åtnjutande af den lägre tullen. Man skall ju hafva intyg af såväl franska som svenska konsuln i den franska hamn, der inlastningen sker, och det lärer man väl icke kunna erhålla, om lasten kommer från London.

Jag anser det derföre af största vigt att i Kongl. Maj:ts förslag i denna del oförändradt antages. Hvad åter frågan om den af åtskilliga talare och särskildt af Herr Boström föreslagna förhöjda tullen å vin angår är jag förekommen af Herr Finansministern och tillåter mig endast tillägga att den af Kongl. Maj:t föreslagna förhöjningen i tullen på dessa starkare viner, en förhöjning, som belöper sig till icke mindre än 100 procent, måste anses fullt tillräcklig. Hvarföre skulle man på en gång nu företaga en orimlig förhöjning af 200 procent. När år 1881 Riksdagen uppgjorde en alternativ tulltaxa, för den händelse traktaten med Frankrike skulle upphöra, var man allmänt ense om, att en tull af 30 öre å vin var fullt tillräcklig; nu åter säger man, att detta icke är nog, utan den bör höjas till 45 å 50 öre. När Herr Carl Anders Larsson förordar något dylikt, erkänner jag, att jag icke kan förstå frihandelsprincipen, icke heller kan jag fatta den sats han dref, att om vi höja tullen på de spanska vinerna, så gör det Spanien ingenting, ty, sade han, det blir väl ändå alltid vi som få betala tullen. Jag vill fråga honom, om vi i stället tänka oss att Spanien skulle sätta en obilligt hög tull på våra trävaror, hvem är det väl som förlorar på det? Visserligen kan man säga, att det blir importören i Spanien som får betala den förhöjda tullen, men säkert är, att det blir vi som få vidkännas förlusten, derigenom att våra trävaror så fördyras i Spanien att ingen vidare export deraf dit kan ske. På samma sätt, om vi sätta en så orimligt hög tull på de spanska vinerna, att ingen vill köpa dem, blir det väl Spanien som derigenom lider skada. Detta har för öfrigt blifvit så klart framhållet af Hans Excellens Herr Utrikesministern, att jag icke anser mig behöfva vidare orda om den saken. Vår sjöfart och vår export på Spanien är så betydlig, att det vore oförsvarligt, om vi utsatte dessa för möjlig undergång endast för att genom en orimlig tull å vin söka förskaffa staten en möjlig vinst af högst 40,000 kronor. Jag yrkar bifall till Kongl. Maj:ts proposition oförändrad.

Herr E. G. Boström: Jag anhåller att få göra ett par erinringar med anledning af de senare talarnes yttranden. Herr Finansministern nämnde att Riksdagen sjelf år 1880 bestämde den ifrågavarande tullsatsen till 30 öre. Det är väl sant, men jag ber att få erinra om att denna tullsats skulle gälla alla slags viner, utan undantag. Hvad beträffar Grefve Björnstjernas påstående, att vår handel och sjöfart på Spanien skulle vara af så stor omfattning, så kan jag, då det om denna sak äfven var tal i Utskottet, anföra några siffror ur Kommerskollegii berättelser för år 1880 och med hvilka jag hopas visa, att så icke är förhållandet. Nämnda år uppgick Sveriges utförsel till Spanien till ett värde af 1,503,415 kronor, hvarvid af trävaror utfördes 13,170 standard, i värde uppgående till 1,477,352 kronor. Sveriges hela utförsel af virke samma år uppgick till 912,232

standard, och således belöpte sig utförseln af denna vara till Spanien då till endast omkring $1\frac{1}{2}$ procent af det hela. Hvad åter angår tallet om den stora sjöfart, som vi skulle hafva på Spanien, så visar det sig att Sveriges bruttofrakter på nämnda land år 1880 uppgingo till 1,115,912 kronor. Då man vidare vet att vårt lands samtliga bruttofrakter samma år belöpte sig till några och trettio milloner kronor, så utgjorde de på Spanien följaktligen endast omkring 3 procent. När det var fråga om franska traktaten, så framhölls såsom ett skäl för dess antagande, och detta i sjelfva verket med ett visst berättigande, att Sveriges sjöfart på sistnämnda land var af stor omfattning och betydelse, samt att det var bland annat omkring en tredjedel af hela vår träexport, som gick dit, men detta är icke förhållandet här.

*Angående
tullen å vin.
(Forts.)*

Herr Sven Nilsson: Jag ber endast att få svara Herr Finansministern, att det visserligen icke undgått min uppmärksamhet, att Kongl. Maj:t föreslagit en förhöjning i den nuvarande tullsatsen på viner, men att jag ändock kan vara af den åsigt, att denna förhöjning icke är tillräcklig. Det var något egendomligt att få höra Herr Finansministern, som för en stund sedan motsatte sig en nedsättning i tullen på fotogen, lägre än Kongl. Maj:t föreslagit, nu deremot förklara, att tullen på vin är föreslagen tillräckligt hög i Kongl. Maj:ts proposition. Dessa åsikter tycker jag icke rätt väl stämma öfverens, om man vill bereda lindring åt de fattigare klasserna, som de förmögna i stället finge vidkännas.

Grefve Björnstjerna förklarade, att han icke kunde förstå, huru man kunde önska en så hög tull på vin, som här föreslagits. För min del får jag säga, att jag finner det vara mycket lätt att förstå, just af de skäl, som af många talare här icke allenast i dag, utan äfven vid behandlingen af franska traktaten anfördes. Men dessutom anser jag, att äfven det finnes ett annat skäl, som talar för en dylik förhöjning, och det är, att vi förut vid denna riksdag beslutat en förhöjning i tillverkningskatten på bränvin till nära 1 krona 5 öre per kanna, och som dessutom får draga en ganska hög tull. Jag vet icke, hvarföre den inhemska spritdrycken skall draga högre skatt än den utländska, synnerligast som den förra väl får anses vara för de arbetande klasserna åtminstone mera outhärlig och i vissa fall mindre skadlig än den senare. Men detta oaktadt har Kongl. Maj:t nu endast föreslagit en tull på vin af 30 öre per kilogram, som gör omkring 78 öre per kanna och efter mitt förslag skulle komma att höjas till 1 krona 17 öre per kanna, en förhöjning som den väl torde tåla vid. Jag vidhåller således mitt förra yrkande.

Öfverläggningen var slutad. Herr Talmannen gaf först proposition på bifall till Utskottets hemställan samt derefter, enligt de gjorda yrkandena, dels på bifall till Kongl. Maj:ts förevarande förslag oförändradt och dels på antagande af samma förslag med den förändring, som Herr E. G. Boström påyrkat såväl i sin motion som uti den reservation han låtit åtfölja Betänkandet; och förklarade Herr Talman-

*Angående
tullen å vin.
(Forts).*

nen sig hafva funnit den sistnämnda propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering begärdes, i anledning hvaraf, och sedan till kontraposition antagits bifall till det Kongl. förslaget i oförändradt skick, en så lydande omröstningsproposition uppsattes, justerades och anslogs:

Den som, i fråga om Bevillnings-Utskottets i 43:dje punkten af Betänkandet N:o 10 gjorda framställning, vill bifalla hvad Kongl. i det framlagda tulltaxeförslaget rörande rubriken "Vin alla slag" hemställt, med den förändring deri som af Herr E. G. Boström uti hans vid Betänkandet fogade reservation föreslagits, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammaren bifallit Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning i oförändradt skick.

Omröstningen, i vanlig ordning anställd, utföll med 130 ja mot 35 nej; i följd hvaraf Kammaren beslutit enligt japropositionen.

Punkten 44.

För vinnande af större tydlighet hade Utskottet hemställt, att rubriken N:o 599 i Kongl. Maj:ts tulltaxeförslag, under hvilken rubrik inbegreps åtskilliga slag af bomullsväfnader, måtte i tulltaxan upptagas med följande lydelse:

"Andra helt och hållet eller delvis glesa väfnader, såsom gas, stramalj m. fl. äfvensom täta *tvåskäftade* sådana, som öfverallt eller delvis på en yta af 1 centimeter i kvadrat innehålla i ränning och inslag tillsammans 80 trådar eller derutöfver."

Herr Söderström yttrade: Det finnes hela tulltaxan igenom en mängd brister i redaktionen, som äro ledande till olika tydingar och i följd deraf till tvist och trassel, men som icke äro synliga för andra än dem, som begagna taxan och få vidkännas dess bestämmelser. Jag vill icke länge upptaga herrarnes tid, men efter som jag ser icke mindre än två redaktionsfel i denna punkt, kan jag icke underlåta att påpeka dem.

Utskottet har föreslagit den ändring i Kongl. Maj:ts förslag att under rubriken bomullsväfnader äfven skulle inbegripas *tvåskäftade* glesa väfnader, som öfverallt eller delvis på en yta af 1 centimeter i kvadrat innehålla i ränning och inslag tillsammans 80 trådar eller derutöfver. Om man nu gör denna afvikelse från Kongl. Maj:ts förslag, huru skola då t. ex. *fasonerade* väfnader af samma finhet förtullas? Jo, efter ordalydelsen såsom blekta bomullsväfnader. Meningen

är väl emellertid icke den, utan meningen är att *alla* bomullsväfnader finare än 80 trådar på kvadratcentimetern skola draga en högre tull än de bomullsväfnader, som äro gröfre.

Angående tullen å vin.
(Forts.)

Vidare vill jag påpeka en oegentlighet, som afser den anmärkning, som enligt Kongl. Maj:ts förslag hör till denna punkt. Der står: "med glesa väfnader förstås sådana, der mellanrummet mellan trådarna är så stort som tjockleken af *en* tråd." Dermed menas naturligtvis att man skall få tull på artikeln *linneväfnader glesa* såsom nettelduk och dylikt. Om emellertid mellanrummet är *2 trådar* bredt, huru går det då? Denna redaktion är en översättning från den norska tulltaxan, men man har dervid glömt att insätta det lilla ordet *minst*. Jag har endast velat påpeka detta.

Herr Lönegren: Jag ber att få upplysa att den förändring af rubriken i taxan, som nu är i fråga, vidtogs inom tullkomitén efter en ganska grundlig öfverläggning. Man afsåg vid rubrikens uppsättande endast tvåskaftade bomullsväfnader, fastän detta ej blef tydligt uttryckt i förslaget. För taxans tillämpning torde det efter min uppfattning vara nödigt att den ändring, som af Bevillnings-Utskottet föreslagits, blir af Riksdagen godkänd.

Hvad anmärkningen under rubriken 599 och det af Herr Söderström mot ordalydelsen anförda beträffar, så vill jag meddela att bestämmelsen om hvad med glesa väfnader skall förstås är densamma som i norska tulltaxan. Vill Kammaren emellertid insätta ordet *minst*, så har jag ingenting deremot, ehuru jag visserligen tror att det är onödigt och att ingen misstyding af det begagnade uttryckssättet bör kunna uppstå.

Sedan öfverläggningen förklarats slutad, blef Utskottets hemställan bifallen.

Punkterna 45 och 46.

Med afslag å de i afgifna motioner gjorda framställningar hvarom dessa punkter handlade, godkände Kammaren hvad Kongl. Maj:t i hithörande ämnen föreslagit.

I *punkten 47* hade Utskottet hemställt, att Kongl. Maj:ts tulltaxeförslag i alla de delar, som icke i det föregående af betänkandet blifvit särskildt omförmälda, måtte af Riksdagen godkännas.

Efter föredragning häraf lemnades ordet till

Angående öfriga delar af Kongl. Maj:ts tulltaxeförslag.

Herr Hedlund, som i afgifven, vid betänkandet fogad reservation framställt åtskilliga anmärkningar mot det Kongl. förslaget och som nu yttrade: Här skulle vara tillfälle att göra gällande hvad jag i min reservation andragit; och jag hade velat göra ett enda yrkande för att se, huruvida det vore möjligt att en friare åsigt än Utskottets kunde göra sig gällande. Jag vill dock icke vid denna sena timme upptaga herrarnes tid, helst jag anser mig i min reservation hafva så godt jag förmått häfdat det fria utbyttets ståndpunkt.

Angående
öfriga delar
af Kongl.
Maj:ts tull-
taxeförslag.
(Forts.)

Emellertid kan jag icke underlåta att påpeka något, som jag tror hafva influtit i taxan af misstag eller förbiseende. Under rubriken instrumenter (228), står nemligen i en anmärkning att tillbehör till instrumenter förtullas efter 10 procent af värdet.

Nu har man anmärkt såsom en oegentlighet att tillbehöret skall draga högre tull än sjelfva instrumentet. Och med anledning häraf tager jag mig friheten göra det yrkande, att tullen å tillbehör måtte nedsättas till 5 öre eller till samma belopp som tullsatsen å instrument.

Herr *J. Rundbäck* instämde med Herr Hedlund.

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet Thempander: Det är visserligen icke något tryckfel i den Kongl. propositionen, att den bestämmelse der förekommer, hvarpå Herr Hedlund fästast Kammarrens uppmärksamhet. Det är tvärtom förhållandet, att denna bestämmelse är mycket gammal i vår tullagstiftning och återfinnes jemväl i nu gällande tulltaxa. Men detta hindrar icke att giltiga skäl kunna förefinnas att biträda den uppfattning, som af den värde talaren på göteborgsbanken uttalades. Det kan icke vara lämpligt och ej heller korrekt att belägga räämnet eller halffabrikatet med högre tullsats än det färdiga fabrikatet drager, och man kan derföre förväna sig öfver, att under de många stadier detta ärende genomgått och de många revisioner, vår tulltaxa varit underkastad, uppmärksamheten icke förr blifvit fästad vid denna fråga, såvida eljest någon afsevärd införsel af varan eger rum. Är Kammarren således sinnad vidtaga en ändring i syfte att nedsätta tullen på dessa instrumentdelar till 5 procent af värdet, kan efter min tanke, derför icke möta något som helst hinder.

Öfverläggningen förklarades slutad. Med bifall till Herr Hedlunds yrkande, beslöt Kammarren, att den efter rubriken 228 i tulltaxeförslaget intagna anmärkning a) skulle erhålla följande lydelse:

“Anm. a). Högst 2:ne stråkar, munstycken och så vidare må få åtfölja vid instrumentets förtullning. De öfriga äfvensom särskildt inkommande tillbehör till instrument förtullas efter 5 procent af värdet.”

Derefter blefvo, på sätt Utskottet i föreliggande punkt tillstyrkt, öfriga delar af Kongl. Maj:ts ifrågavarande förslag, hvilka icke varit föremål för Kammarrens redan fattade beslut, samtliga af Kammarren godkända.

Punkten 48.

Angående
tiden för den
nya tull-
taxans
tillämpning.

Af Kongl. Maj:t var föreslaget, att den nya tulltaxan måtte antagas att tillämpas från och med den dag, då de med Frankrike afslutade handels- och sjöfartstraktater trädde i gällande kraft.

Deremot hade Herr *E. G. Boström* i sin meranämnda motion yr-

kat, att den tulltaxa, som nu blefve antagen, ej måtte tillämpas förr än med ingången af år 1883.

Utskottet hade, i anledning af dessa framställningar, hemställt, att Riksdagen måtte, med afslag å Herr Boströms motion i denna del, besluta, att samtliga nu antagna tullsatser skulle tillämpas från och med den dag, då de med Frankrike afslutade nya handels- och sjöfartstraktater trädde i gällande kraft.

Enligt anteckning å betänkandet, var reservation emot denna hemställan inom Utskottet afgifven af Herrar *E. G. Boström, Reutersvärd, N. Fock, N. J. Boström* och *Svensson*, hvilka påyrkat, att i den tulltaxa, som komme att utfärdas, när franska traktaten trädde i gällande kraft, de af traktaten ej berörda artiklar måtte åsättas de afgifter, som af 1881 års Riksdag blifvit för år 1882 bestämda.

Efter uppläsning af Utskottets hemställan anförde

Herr *E. G. Boström*: Jag ber Kammaren icke illa upptaga, att jag ännu en gång vid denna sena timme tager dess uppmärksamhet i anspråk, men jag anser mig icke kunna underlåta att vid denna punkt framställa en vigtig betänklighet, som hos mig uppstått.

Enligt 61 § Regeringsformen skola bevillningsafgifterna "utgöras intill slutet af det år, under hvars lopp den nya bevillningen af Riksdagen fastställd blifver", men, enligt Kongl. Maj:ts och Utskottets förslag skulle den för 1882 beslutade tulltaxan redan före utgången af detta år upphävas. Jag vågar framhålla att konsekvensen af ett tillvägagående sådant som det sålunda föreslagna kan blifva, att en kommande Riksdag kan upprifva alla en föregående riksdags beslut i bevillningsfrågor. Jag kan icke neka, att förfarandet blir nödvändigt rörande de artiklar, som beröras af den numera antagna franska handelstraktaten, men detta kan möjligen förklaras dermed, att 61 § Regeringsformen fått vika för en annan § i samma grundlag, den 12:te, som handlar om Konungens rätt att afsluta traktater med främmande makter. Men hvad angår de artiklar, som ej beröras af franska handelstraktaten, vågar jag påstå, att bestämmelsen i 61 § Regeringsformen är gällande. Jag vågar icke längre taga herrarnes tid i anspråk, utan hänvisar endast till hvad jag i detta hänseende anfört i min reservation, till hvilken jag anhåller om bifall.

Herrar *Danielson, N. J. Boström* och *Hedin* instämde med Herr *E. G. Boström*.

Herr *Jöns Rundbäck*: Grundlagens klara och oförtydbara bud förbjuder mig att bifalla Kongl. Maj:ts förslag. Jag måste sålunda instämma med Herr *Boström*, ty *grundlagen* skall hvarje svensk riksdagsman efterleva.

Herr *Liss Olof Larsson*: Jag önskade endast att få förena mig med Herr *Boström*, och då jag nu blifvit uppropad, inskränker jag mig således till att instämma i de åsikter, som af honom uttalades.

*Angående
tiden för den
nya tull-
taxans
tillämpning.
(Forts.)*

Friherre Fock: Jag anhåller att få yrka bifall till Utskottets förslag. Jag anser ett sådant vara en absolut nödvändighet.

Herr Lönegren: Då en del af tulltaxan ovilkorligen skall på grund af traktaten med Frankrike tillämpas redan den 15 innevarande Maj och då grundlagen, såvidt jag kan inse, ej härigenom trädes för nära, anser jag det i alla hänseenden lämpligast, att *hela* taxan på samma gång träder i gällande kraft. I min reservation har jag äfven uttalat denna min åsigt och tillåter mig nu att yrka bifall till Kongl. Maj:ts och Utskottets förslag.

Herr Rubenson: För min del kan jag icke dela Herr Boströms åsigt, som jag anser innefatta en död bokstafstolkning af 61 § Regeringsformen. Denna § innehåller, att alla bevillningsafgifter "skola utgöras intill slutet af det år, under hvars lopp den nya bevillningen af Riksdagen fastställd blifver", d. v. s. att, då icke annorlunda bestämes, bevillningen skall gälla nyss angifna tid, men detta hindrar icke Riksdagen att besluta en annan tid för utgörande af samma bevillning. Allra minst vill jag medgifva, att Riksdagen skulle deraf vara förhindrad att göra en skattenedsättning. Jag kan således icke instämma med Herr Boström, utan anser Riksdagen stå på fullt laglig botten, om den beslutar tulltaxans trädande i kraft redan före utgången af detta år.

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet Thempander: Jag ber för Kammaren få tillkännagifva, att jag icke kan i någon mån förstå den grundlagstolkning, som medgifver, att vissa delar af tulltaxan kunna under årets lopp ändras, derföre att vi slutit en traktat med Frankrike, men att andra delar, som icke beröras af denna traktat, deremot måste förblifva oförändrade. Har man den uppfattning, som den första talaren, att grundlagens bestämmelser lägga hinder i vägen att göra någon som helst rubbning i tulltaxan under loppet af ett kalenderår, då läser icke någon traktat med Frankrike kunna förhjelpa oss att göra en sådan rubbning. För min del anser jag i likhet med den talare på stockholmsbänken, som nyss hade ordet, att statsmakterna stå på fullt grundlagsenlig botten, då de i ett fall, sådant som detta, sammanstående besluta om tiden för en bevillnings tillämpning. Tillkomsten af stadgandet i den nämnda grundlagsparagrafen har uppenbarligen berott derpå att man velat trygga regeringen att ej råka i förlägenhet för erforderliga tillgångar. Men jag kan icke tro att denna grundlagsbestämmelse kan tolkas så, att den skulle betaga Konung och Riksdag tillfälle att *tillsammans* besluta att en åtagen bevillning skall förändras, och det är derföre som jag tror att Kammaren handlar fullkomligt grundlagsenligt, om den bifaller hvad här är föreslaget. På samma gång ber jag få fästa uppmärksamheten på, att, om man har den åsigten, att man här icke befinner sig på grundlagsenlig botten, utan att man måste afslå denna punkt, man derigenom, enligt min tanke, gjort om intet hela det arbete, hvarmed vi sysselsatt oss under dessa dagar likasom det, som

förut blifvit nedlagdt på franska handelstraktaten, ty denna skulle då icke kunna tillämpas vid den i traktaten aftalade tidpunkt. Jag kan nemligen, såsom jag redan nämnt, icke inse, att traktaten skulle kunna förhjelpa oss till en större handlingsfrihet, för vissa delar af tulltaxan, än vi oberoende af all fråga om traktat skulle ega öfver tulltaxan i allmänhet.

Angående tiden för den nya tulltaxans tillämpning.
(Forts.)

Herr E. G. Boström: Jag anhåller att mot Herr Lönegren få anmärka, att grundlagen näppeligen kan tolkas efter som man finner det beqvämigt för tillfället, utan att den skall tolkas efter ordalydelsen.

Hvad Herr Finansministerns yttrande beträffar, ber jag få fästa uppmärksamheten på att jag i den reservation, jag afgaf mot franska handelstraktatens antagande, uttryckligen framhöll, att det enligt mitt förmenande ej var med grundlagens anda och bokstaf öfverensstämmande att låta traktatens tillämpning taga sin början förr än med ingången af år 1883. Och i den reservation jag afgifvit vid detta tullbetänkande har jag sagt, att jag förestälde mig, att, då traktaten blifvit antagen för att omedelbart tillämpas, detta endast kunnat ske derigenom att Regeringsformens 61 paragraf fått vika för den 12, som gifver konungen rätt att sluta traktater med främmande makter, af hvilken rätt vi veta att Konungen också begagnat sig. Men jag vågar bestrida att meningen af den 61 paragrafen kan vara sådan, som Herr Finansministern påstod eller att den skulle afse att, på det regeringen ej måtte komma i förlägenhet för nödiga medel, skulle bevillningen utgå, till dess en ny i bevillning blifvit beviljad. Skulle man hafva den åsigten, som Herr Statsrådet har, skulle det icke heta att bevillningen skall utgöras "intill slutet af det år, under hvars lopp den nya bevillningen af Riksdagen fastställd blifver", utan det skulle heta: "intill dess den nya bevillningen af Riksdagen fastställd blifver." Med den tolkning, som Herr Statsrådet velat gifva den 61 paragrafen, skulle orden: *slutet af det år, under hvars lopp* vara fullkomligt obehöfliga.

Jag nämnde nyss till hvilka förvecklingar en sådan tolkning skulle leda. Låten mig derpå gifva ett par exempel. Jag antager att Riksdagen i år åtager sig en bevillning att utgå under 1883. Men 1883 års Riksdag anser denna bevillning olämplig och beslutar upphäfva densamma samt ersätta den med en annan. Det skulle ju naturligtvis vara fullkomligt riktigt gjordt; och således kan den ena Riksdagen paralysera den andras verksamhet. Om Riksdagen i år beslutar höja skatten på socker och kaffe, kan nästa Riksdag anse detta olämpligt och säger: vi skola i stället lägga den på spannmål. Hvert leder sådant? Men på det sättet kan det gå, när man vill gifva en beqvämighetstolkning åt grundlagen.

Herr Söderström: Jag vill visst icke vara med om något grundlagsbrott, men jag tror icke att det i detta fall är någon fara härför. Jag finner mig för min del fullt tillfredsställd af den förklaring Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet afgifvit och ber få erinra, att Riksdagen vid många föregående tillfällen antagit

Angående tiden för den nya tulltaxans tillämpning.
(Forts.)

förändringar i tulltaxan att genast tillämpas. Jag vill också fästa Kammarens uppmärksamhet derpå, att, om icke de antagna tullsatserna genast komma att gälla, det är att befara, att statsverket icke får de påräknade inkomsterna af de artiklar, i afseende å hvilka förändring gjorts, förr än om ett eller annat år, ty importörerna veta naturligtvis, att en förändring skall ske, och veta nog att ställa sig derefter. Det är således ur ren finansiell synpunkt nödvändigt att de antagna tullsatserna tillämpas så fort som möjligt. Jag anhåller alltså om bifall till Utskottets förslag.

Herr Jöns Rundbäck: Herr Talman! Kunde jag låta konsiderationsskäl tala i en fråga sådan som denna, skulle jag också gerna vilja tolka grundlagen såsom Herr Rubenson gjort med juridiska spetsfundigheter, men det kan jag icke. Ty jag har läst och läst om igen att 1 § Regeringsformen säger att: "Riksdagsmännen kunna i utöfningen af sin befattning icke bindas af andra föreskrifter än rikets grundlagar", och dessa har jag både personligen besvurit och lofvat att hålla. 61 § Regeringsformen säger att: "Alla afgifter, som Riksdagen under de i föregående § nämnda titlar beviljat, skola utgöras intill slutet af det år, under hvars lopp den nya bevillningen af Riksdagen fastställd blifver", och grundlagen förbjuder sjelf i 84 § Regeringsformen, att någon annan tydning af densamma än efter ordalydelsen får ega rum, då den säger: "Grundlagarne skola efter deras ordalydelse i hvarje särskildt fall tillämpas". Konungens myndighet att ingå traktater med främmande makter är icke bruten, och Riksdagen har sin rätt också, men en riksdagsman får icke öfverskrida 61 §:s stadgande, och jag för min del kan icke göra det, äfven om jag skulle af konsiderationsskäl vilja det. Jag vill icke ingå i en vederläggning af de finansiella och juridiska skäl som åberopats. Mitt samvete hindrar mig att rösta annat än i enlighet med grundlagens bud, och jag lyder det på samma gång jag respekterar grundlagen.

Herr Gumælius: Jag tror för min del, att det finnes tillräckligt många prejudikat för en tolkning af grundlagen i fall sådana som det förevarande, och därför anser jag också, att man från grundlagsenlig synpunkt handlar fullkomligt riktigt, om man bifaller Utskottets förslag. För mig gäller således ej den gjorda invändningen, utan vill jag ur lämplighetshänsyn bestämma mitt beslut.

Ser jag då på den sista punkten af detta utskottsbetänkande och på det resultat, som efter diskussionen framgått, finner jag, att Kammarerna på det hela häfdat frihandelsgrundsatser och tillbakavisat förslag om ökade tullar samt i åtskilliga fall äfven nedsatt sådana.

Det är endast två artiklar, som varit föremål för Kammarernas missnöje, nemligen spanskt vin och tryckpapper. Nu skulle man väl kunna säga, att de, som vunnit fördelar, gerna kunna tåla sig till nästa vår med begagnande af dessa fördelar, men det är så godt, att, när det skall svida, låta det svida strax.

Jag hemställer om bifall till Utskottets förslag.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Jag har icke haft tillfälle att granska de motiv 1809 års lagstiftare möjligen haft för bestämmelserna i 61 § Regeringsformen, och jag vågar således icke inlåta mig på en längre bevisföring om hvad man med ordalagen i denna paragraf afsett. Sannolikt har man dock, när man skref denna paragraf, likasom vid alla de öfriga, afsett att reglera makten mellan konung och Riksdag. Man skulle kunna hafva tänkt sig, att Konungen icke har rätt att låta bli att upptaga de skatter, som af Riksdagen beviljats att utgå under följande år och intill slutet af det år, för hvilket de fastställda blifvit, lika litet som Riksdagen skulle hafva rätt att, utan Konungens medgifvande, taga bort de skatter, som skulle under denna tid utgå, och hvilka Konungen skulle hafva rätt att upptaga. Så synes det mig att denna grundlagsparagraf sannolikt skall tolkas, ehuru jag icke med visshet vet, om 1809 års grundlagsstiftare tänkt sig det så. Hvad jag deremot med visshet vet, är, att nämnda lagrum under senare tider blifvit så tolkadt, och att man vid flere tillfällen låtit förändringen af tullsatser inträffa tidigare än med slutet af det år, hvarunder de nya tullsatserna blifvit bestämda. Likaså har man t. ex. inställt den vapenskatt, som vid ett tillfälle varit beslutad skola utgå.

Angående tiden för den nya tulltaxans tillämpning.
(Forts.)

Till slut vill jag endast erinra derom, att, när denna Kammare antagit franska handelstraktaten och uppgifvit den tolkning af ifrågasvarande grundlagsparagraf, som ligger till grund för det yrkande, som i motsatt syfte blifvit gjort, har Kammaren genom detta beslut också en gång under denna riksdag godkänt den tolkning af grundlagsparagrafen, att man kan antaga tullsatsen att gälla tidigare än från och med det års slut, hvarunder de antagits. För öfrigt anser jag det icke lämpligt, hvilka åsikter man än har, att, äfven om en eller annan icke fått sina önskingar uppfyllda, söka omkullkasta en redan godkänd tolkning, och jag föreställer mig, att denna Kammare icke bör fatta ett beslut, hvarigenom de grundsatser upphävas, som ingått i Kammarens föregående beslut. Jag anser, att Kammaren skulle stå illa till baks med två så olika beslut, och därför instämmer jag med dem, som yrka bifall till Utskottets förslag.

Häruti instämde Herrar *Sv. Andersson* i Plöninge och *A. F. Petersson* i Sibbarp.

Herr vice Talmannen *Ifvarsson*: Jag medgifver att det ofta kan uppstå tvifvel om, hur man skall tolka grundlagen, och man bör derföre noga tänka sig för, innan man tillämpar den ena eller den andra tolkningen, men i detta fall hafva vi så många prejudikat, hur den tolkats förr och tolkats redan i år, så att vi enligt mitt förmenande böra vara på det klara med den saken. Vi hafva redan innevarande år vid en del af tulltaxan sagt hur grundlagen skall tillämpas. Det skulle derföre se mycket egendomligt ut om samma Riksdag skulle gifva två olika tolkningar af grundlagen. Man kan tänka sig att meningarne kunna vexla hos olika personer, men jag tror icke, att det vore Riksdagen värdigt att frångå en åsigt, som Riksdagen så nyligen uttalat. Jag anser således, att vi böra lemna detta ämne å sido och i stället tänka på den praktiska sidan af saken, och då lär

Angående tiden för den nya tulltaxans tillämpning.
(Forts.)

väl en hvar erkänna, att det icke kan vara lämpligt att dröja länge med att tillämpa beslutade förändringar i tulltaxan. Derpå hafva vi allt för många bevis. Den enskilde importören vet allt för väl att begagna sig af sådana dröjsmål, och jag för min del vill icke vara med om att lemna rådtrum för sådan spekulation, som icke går ut på annat än att förtjena så mycket som möjligt på statens bekostnad. När vi derföre fattat ett beslut i afseende på tulltaxan, så böra vi också söka att tillämpa det så fort som möjligt; och äfven om det icke kan tillfredsställa alla, så böra vi väl derföre icke förstöra det. Jag hemställer om bifall till Utskottets förslag.

Herrar *Angel, Johannes Bengtsson* och *Börjesson* förenade sig med Herr vice Talmannen.

Herr Emil Key: Jag kan mycket väl förstå att, när man har kämpat en ihärdig kamp och efter bästa öfvertygelse sökt förfäktat sin mening, det skall kännas hårdt att gång på gång finna sig öfvervunnen. Men jag tror, att man här kan säga att motståndet går icke blott till det yttersta, utan att det till och med går för långt, då man, sedan det hela är slut, söker på en omväg eller genom en öfverraskning tillintetgöra hvad som förut beslutats. Jag vågar också tro att det icke öfverensstämmer med denna Kammares värdighet, med stadgande af dess beslut och mogenheten af de skäl, på hvilka den fattat desamma, att nu med ens vända tvärt om och göra det gjorda ogjordt.

Hvad frågan om det grundlagsenliga eller icke grundlagsenliga beträffar, vill jag erinra bland annat derom, att när Riksdagen höjde tullen på kaffe och socker, så beslöts att denna tull skulle genast tillämpas. Har icke vid flere tillfällen beslutet om skatt på bränvinstillverkningen genast trädt i kraft? Då den första handelstraktaten med Frankrike år 1865 ingicks, utfärdade Kongl. Maj:t icke då förordning om att densamma genast skulle träda i verkställighet? Och om man invänder att det då var Kongl. Maj:ts regering som fattade beslutet, så vill jag svara att följande Riksdags Konstitutions-Utskott tillstyrkte décharge för den saken och att Riksdagen beviljade den. Vi hafva sålunda en mängd prejudikat.

Jag hemställer om bifall till den föredragna punkten och afslag på Herr Boströms framställning.

Herr Danielson: Jag har nyss begärt ordet för att i korthet instämna med Herr Boström, och gjorde jag det för att inlägga min protest mot det tillvägagående, som jag förmodar Kammarerna är på väg att vidtaga i denna sak.

En ärad talare på skånebänken yttrade att han, på grund af den tolkning, han gaf åt ifrågavarande grundlagsparagraf, ansåg Utskottets förslag vara det rigtiga. Jag för min del tror, att man i denna fråga icke kan säga att derföre att grundlagen måste tolkas så eller så, måste man fatta det eller det beslutet. Icke heller tror jag, att en grundlagstolkning kan vara något prejudikat härvidlag. Jag anser det derför vara bäst att så litet som möjligt tala om 61 paragrafen

Regeringsformen, när man vill yrka bifall till Utskottets förslag. Enligt mitt förmenande är det enda sättet att komma från saken.

Angående tiden för den nya tulltaxans tillämpning.
(Forts.)

Herr Liss Olof Larsson: Jag instämmer med Herr Boström, därför att jag tror det vara stridande mot grundlagen hvad Utskottet här tillstyrkt, men jag gör det icke därför att jag under denna debatt ömsom tappat och ömsom vunnit, eller i de flesta fall tappat i vote-ringarne. Jag tror den uppmaningen, som nu ställes till oss, hvilka redan tappat, med större fog kan ställas till de vinnande, som i denna fråga fått öfvermakten, och man bör icke kasta grundlagen öfver bord, därför att man har majoritet, ty detta gör man i min tanke, då man vidtager en handling, som står i strid mot grundlagen.

Man har åberopat prejudikat. Jag vill då säga, att jag icke tror man kan upphäfva ett stadgande, derigenom att man många gånger förut brutit emot detsamma. Jag erinrar mig dessutom att Riksdagen pålagt ny bevilning, som skulle utgöras till och med för pågående år, och därför tror jag icke heller 61 paragrafen lägger hinder i vägen, ty der heter endast att "alla afgifter, som af Riksdagen beviljats, skola utgöras intill slutet af det år, under hvars lopp den nya bevilningen af Riksdagen fastställd blifver". Vill man således pålägga en ny bevilning, finnes intet hinder därför. Men det sades från ett håll att det vore besynnerligt, om icke Riksdagen skulle kunna fatta ett sådant beslut som Utskottet här föreslagit. Ja, Konungen och Riksdagen gemensamt hafva rätt att ändra grundlagen, men Konung och Riksdag hafva icke rätt att slå sig ihop för att få igenom en fråga, om densamma är stridande mot grundlagens bud. Det är grundlagens tydliga bud att, sedan utgifter beviljats, tillhör det Stats-Utskottet att utreda, huru mycket som bör fyllas genom bevilningar, och Bevillnings-Utskottet att föreslå sättet för bevilningens utgörande. Om man gjort upp statsregleringen för 1881 och funnit att utgifterna belöpa sig t. ex. till 80 millioner, så måste så och så mycket fyllas genom tull och andra bevilningar. Nu säger 1882 års Riksdag: tag bort redan i år alla tullinkomster och andra bevilningar; hur går det då med statsregleringen för år 1882? Det blir naturligtvis en brist; och ändock skulle man hafva rätt, såsom herrarne anse, att borttaga tullen till och med från den dag, som i dag är. Ja, detta är ett mycket beqvämt sätt att, då stora utgifter skola erläggas, taga bort inkomsterna, så att man blott har utgifterna kvar. Hvarifrån skulle man sedan taga penningar för dessa utgifter?

Det har sagts att beqvämhetsskäl tala för att gå tillväga på detta sätt, men man bör väl hålla sig till grundlagen och, om den också är obeqväm, får jag väl icke därför bryta mot densamma. Jag skulle gerna se att grundlagen ändrades i de delar, der den är obeqväm, men jag skall dock efterleva densamma, så länge den finnes, äfven om den är olämplig.

I detta yttrande instämde Herrar *Smedberg, Norén, Johannes Jonson* och *E. Olsson*.

Angående
tiden för den
nya tull-
taxans
tillämpning.
(Forts.)

Herr E. G. Boström: Jag begärde ordet endast för att besvara Herr Key. Han antydde att jag i förargelse öfver att icke alla mina yrkanden gått igenom haft för afsigt att nu på omväg eller genom en öfverraskning söka få min vilja fram. Jag ber då få fästa hans uppmärksamhet på att i den Kongl. propositionen föreslås, att den nya tulltaxans tillämpning skulle börja den 15 Maj. Detta förslag har af Bevillnings-Utskottet i en särskild punkt tillstyrkts, och jag har i min reservation uttalat min derifrån afvikande åsigt. Ingen borde således finna ett försök till öfverraskning eller något otillständigt deri, att jag nu försöker försvara min åsigt i detta fall.

Herr Hæggström: Om jag under hela denna långa debatt icke tagit till ordet, har det icke skett därför att jag är så särdeles belåten med de fattade besluten, utan därför att jag icke ansett det löna sig att framställa något yrkande, då vinden blåser så friskt från frihandelssidan. Men då det nu är fråga om tillämpningen af denna tulltaxa och man kommit på tal om den 61 paragrafen Regeringsformen, ber jag få erinra de herrar, som nu åberopat prejudikaten till försvar för Utskottets förslag derom, att grundlagen skall tolkas efter ordalydelsen, och då lärer väl denna 61 paragraf lägga hinder i vägen för att besluta att redan nu tillämpa denna tulltaxa. Nu säger man att detta redan beslutats derigenom att man antagit franska handelstraktaten samt att det skett förut vid flera föregående tillfällen. Jag anser det dock icke vara riktigt att, såsom Herr Key gjorde, anföra detta såsom skäl för att nu åter bryta mot grundlagen.

Jag tillåter mig dessutom att rekommendera ofvannämnda 61 paragraf jemte dermed i sammanhang stående §§ till benäget påseende af nästa års Konstitutions-Utskott, som väl icke torde sakna tid dertill. Jag gör detta så mycket hellre som Riksdagsordningen ålägger detta Utskott att granska grundlagarne och deruti föreslå de ändringar som anses nödiga och nyttiga. Den nu pågående öfverläggningen om tiden för tulltaxans tillämpning synes mig visa behovet att paragrafen 61 i Regeringsformen ändras i närmare öfverensstämmelse med nu utbildad praxis.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Jag instämmer med den siste talaren deri att ett förtydligande af denna paragraf vore önskvärd, så att icke tvist om rätta tolkningen af densamma vidare kunde uppstå, men af hans yttrande framgår icke, huruvida förtydligandet skulle gå derpå ut, att Riksdagen skulle hafva rätt att upphäva en bevilling före finansårets slut eller om sådant skulle förbjudas. Jag befarar att, om Konstitutions-Utskottet framkomme med förslag i den ena eller andra riktningen, just i det afseendet delade meningar skulle visa sig. Jag ber vidare allenast att få fästa uppmärksamheten uppå, att till grund för yrkandet om afslag å Utskottets förslag i denna punkt icke ligger *lämplighetshänsyn*, utan endast att grundlagens bud skulle lägga hinder i vägen för ett dylikt beslut. I mitt förra anförande framhöll jag, att Kammaren genom ett föregående beslut vid denna riksdag redan gillat Utskottets lagtolkning, och ber att få till-

lägga, att Riksdagen äfven vid ett annat tillfälle under de senare åren godkänt samma lagtolkning, då nemligen Riksdagen beslutade att inställa eller upphäfva den förut bestämda förhöjningen i skatten å hvitbetssockertillverkningen. Derför tror jag det nu icke vara lämpligt att med återopande af grundlagens bud fatta ett beslut, hvarigenom man komme i motsägelse med hvad vid föregående tillfällen beslutats, och jag anhåller alltså fortfarande om bifall till Utskottets hemställan.

Angående tiden för den nya tulltaxans tillämpning.
(Forts.)

Herr vice Talmannen Ifvarsson: Jag behöfver väl knappast säga mera till försvar för Utskottets förslag, än hvad här redan är anfördt. Af hvad under diskussionen i frågan yttrats framgår, att ifrågavarande grundlagsparagraf kan vara föremål för olika tolkning, men äfven alldeles tydligt, att hvarje gång, fråga förevarit om paragrafens rätta förstånd, den alltid tolkats på samma sätt. Under hela den tid, jag deltagit i Riksdagens arbeten, har den alltid tolkats på samma sätt. Vill man nu påstå att spørsmålet om grundlagens olika tolkning i detta fall icke blifvit besvaradt derigenom, att föregående Riksdagar tolkat den på samma sätt, och vill säga att alla talmännen i denna Kammarare, den ene efter den andre, ja båda Kamrarnes talmän i denna del begått ett lagbrott, synes man mig vilja gå något för långt. Det går verkligen för långt att vilja påstå, att allt, som i denna fråga blifvit beslutadt sedan vårt nuvarande statsskick infördes, varit olagligt och grundlagsvidrigt. Nej, låtom oss akta oss för att intaga en sådan ställning! Hvad i denna väg förut blifvit beslutadt, hvilat otvifvelaktigt på goda grunder. Jag vill därför i detta afseende till Kammararens behjertande uttala ett varningsord, på det Kammararen må taga sig till vara för ett sådant uppfattningssätt; jag tror, att Kammararen derigenom skulle utsätta sig sjelf både för ett ingalunda obefogadt klander och för obehagliga följder.

Herr von der Lancken: Jag är för min enskilda del nöjd med den utgång denna fråga fått inom Bevillnings-Utskottet. Jag yttrar mig därför icke nu på grund deraf att jag har någon hemställan att göra, utan för att förklara, att jag icke vill köpa min belåtenhet på bekostnad af ett brott emot grundlagen. Kan jag icke vara öfvertygad om att ett beslut står på grundlagsenlig botten, vill jag ingalunda vara med derom. För min del är jag likväl öfvertygad, att Bevillnings-Utskottets hemställan i denna punkt är fullt grundlagsenlig. Grundlagen skall visserligen tolkas efter sin ordalydelse, men den skall ändock *tolkas* och tolkas med användning naturligtvis af vanliga tolkningsregler. Hvad innebär nu stadgandet i 61 § Regeringsformen? Det innebär en rättighet för Kongl. Maj:t och Riksdagen att under en viss tidrymd uppbära en viss skatt. Men har Kongl. Maj:t och Riksdagen denna rättighet, kunna de naturligtvis äfven afsäga sig densamma. Konung och Riksdag kunna gemensamt afsäga sig rättigheten att under en viss tid behålla en skatt och kunna i dess ställe pålägga en annan. Så skall enligt mitt förmenande denna grundlags-

Angående
tiden för den
nya tull-
taxans
tillämpning
(Forts.)

bestämmelse tolkas. Jag tror sålunda att Utskottets förslag hvilat på fullt grundlagsenlig botten och yrkar bifall till detsamma.

Herr Jöns Rundbäck: Herr Ola Andersson har gjort en grundlagstolkning, som om, den just ej är riktig, dock är beqväm, men hvarje tolkning af grundlagen efter hvars och ens egna godfinnande är vådlig — ja, den är vådlig, äfven om ett flertal inom Kammaren beslutar den; ty det är icke alltid bevis på rättvisa, men väl bevis för ordspråket: "Hvad går för rätten? Makt!"

Åtskilliga talare hafva icke funnit 61 § nog tydlig eller sådan att den passar för tillfället. Detta är ett indirekt medgifvande att ifrågavarande grundlagsbud ej gifver dem rätt i sin tolkning. För att få paragrafen i sitt tycke förändrad hafva vissa talare klandrat Konstitutions-Utskottet för det att detsamma ej inkommit med ett förslag i det syfte de uttalat. Mig förefaller det emellertid, som vore det dessa talare, hvilka äro så finurliga och skarpsinniga att tolka och som jag tror att författa lagbud, som skulle framkomma med motioner om, hvilken ändring de afse; men jag är öfvertygad om att ingen lag kan skrivas så, att den icke kan kringgås och öfverträdas af den, som har styrka att öfverträda den.

Den siste talaren, som sjelf är jurist, sade att statsmakterna hade rätt att afsäga sig alla skatter. Hvarför lägger man skatter på folket? Jo, för att det skall kunna fullgöra de skyldigheter det har, och dem lär det väl icke kunna afsäga sig; det tänker jag Herr Borgmästaren, som har lön, icke skall medgifva, och därför hafva vi heller icke rätt att afsäga oss de skatter, vi vid en riksdag beslutit.

Herr Berg: Jag är i det väsentligaste förekommen af Herr von der Lancken. Jag tror icke att 61 §, om den tolkas på det sätt som en lag bör tolkas, kan leda till en så orimlig uppfattning, som de herrar, hvilka åberopat den bokstaffiga tolkningen, velat göra gällande. Jemför man 60 och 61 §§ Regeringsformen, finner man att i 60 § talas om konungens rätt öfver bevillningen; der heter det att Konungen icke må utan *Riksdagens samtycke* förhöja de beviljade afgifterna; i 61 § talas åter om Riksdagens rätt, då det säges att de afgifter Riksdagen beviljat skola utgöras intill slutet af det år, under hvars lopp den nya bevillningen fastställd blifver. Riksdagen, som är den beviljande myndigheten, har således icke rätt att ensidigt återkalla den beslutade bevillningen och betaga Kongl. Maj:t dispositionen öfver de beviljande medlen förr än vid slutet af det år, då Riksdagen antagit en ny bevillning. Detta är enligt min åsigt hvad som framgår af 60 och 61 §§. Men jag kan icke finna att dessa §§ innebära någon skyldighet för *svenska folket* att ovilkorligen utgöra en bevillning, som Riksdagen åtagit sig, äfven om både Kongl. Maj:t och Riksdagen sedan skulle finna denna bevillning obehöflig. Att fastställda skatter kunna af konungen, med *Riksdagens samtycke*, förhöjas, framgår ju otvetydigt af ordalagen i 60 §, och att de således äfven till förmån för de skattskyldige må kunna på enahanda sätt nedsättas eller eftergifvas, torde väl då falla af sig sjelft. Om Riksdagen

gen åtagit sig en bevilning, men Kongl. Maj:t derefter finner denna bevilning icke för det afsedda ändamålet behöflig, samt Riksdagen vid sådant förhållande vill befria svenska folket från de beviljade skatternas utgörande, kan det då rimligen antagas, att grundlagen härtill skulle säga: nej, skatten skall tagas ut, äfven om penningarne icke kunna användas; svenska folket *får* icke befrias från en skatt, den må vara behöflig eller ej? Detta är en grundlagstolkning, som jag för min del icke kan gilla. Då nu härtill kommer att denna Kammare och hela svenska Riksdagen *alltid* följt den tolkning, som i min tanke är den enda naturliga och rätta, så vill jag hemställa, huruvida det just nu kan vara skäl att i detta fall gifva åt grundlagens ord en uttydning, som är den förut antagna alldeles motsatt, och som kan leda till sådana resultat, som jag nyss antydt.

Angående tiden för den nya tulltaxans tillämpning.
(Forts.)

Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Herrar *O. B. Olsson, Hammarberg, Friherre Stackelberg, Lyttkens, Wallenius, J. Andersson* i Häckenäs och *Magnusson* instämde med Herr Berg.

Herr Emil Key: Då jag förra gången hade ordet, sökte jag med exempel visa, att Riksdagen alltid haft den åsigt jag förfäktar, och jag bestrider därför fortfarande att Riksdagen beslutat än si och än så, som en talare nyss yttrade, ty Riksdagen har alltid, så vidt jag vet, handlat på ett och samma sätt.

Det var emellertid icke för att återupprepa detta, som jag begärde ordet, utan för att bemöta ett yttrande af Herr Boström. Det förefaller mig nemligen besynnerligt, att Herr Boström icke förut framkommit med denna sin anmärkning. Han borde väl hafva begärt att 48 § skulle föredragas först och då genast framställt anmärkningen; detta hade varit mera lojalt än att nu, sedan vi i tvenne dagars tid hållit på med att stridande genomgå betänkandet, vid denna sena timme klockan 12 på natten framkomma dermed, i hopp att i en hastig vändning kunna göra allt det gjorda om intet.

Öfverläggningen var slutad. Efter det propositioner gifvits enligt de yrkanden, som blifvit framställda, biföll Kammaren Utskottets hemställen.

§ 2.

Till bordläggning anmäldes Lag-Utskottets Utlåtande N:o 55, i anledning af återremiss af Utlåtandet N:o 24 öfver väckt motion om förändrad lydelse af 3 § i lagen angående eganderätt till skrift den 10 Augusti 1877.

§ 3.

Godkändes Riksdagens Kanslis förslag dels till delar af riksdagsbeslutet, nemligen:

- N:o 1, Ingressen; och
N:o 2, Slutmeningen;
dels till paragrafer i nämnda beslut, nemligen:
N:o 3, angående kreditivsummorna;
N:o 4, angående statsregleringen;
N:o 5, angående verkställt val af Justitieombudsmannen och hans
suppleant;
N:o 6, angående ansvarsfrihet för Fullmäktige i Riksbanken;
N:o 7, angående ansvarsfrihet för Fullmäktige i Riksgäldskontoret;
N:o 8, angående val af komiterade för tryckfrihetens vård;
N:o 9, angående förändrad lydelse af §§ 59 och 64 i förordningen
om kommunalstyrelse på landet;
N:o 10, angående tillägg till och ändring i 23 kap. Strafflagen
den 16 Februari 1864;
N:o 11, angående tillämpning å frälsmän af förordningen den 8
November 1872 om ändring i lagens stadganden rörande giftomanna-
rätt;
N:o 12, angående upphörande af skyldighet för den, som emot
Hofrätts dom vill Konungen söka, att i visst fall träda i fängelse till
sakens slut;
N:o 13, angående val af Fullmäktige i Riksbanken och Riksgälds-
kontoret; och
N:o 14, angående verkställt omröstning rörande Högsta Domsto-
lens ledamöter.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 1 på natten.

In fidem
H. A. Kolmodin.